

Afsender: Lemvig Kommune
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

Havskov v/Torben Hauskov
Højbjergvej 28
Gudum
7620 Lemvig

4. juli 2019

Teknik & Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

§16b-tilladelse af husdyrbrug

CVR-nr. 29 30 48 23
P-nr. 1.003.525.112

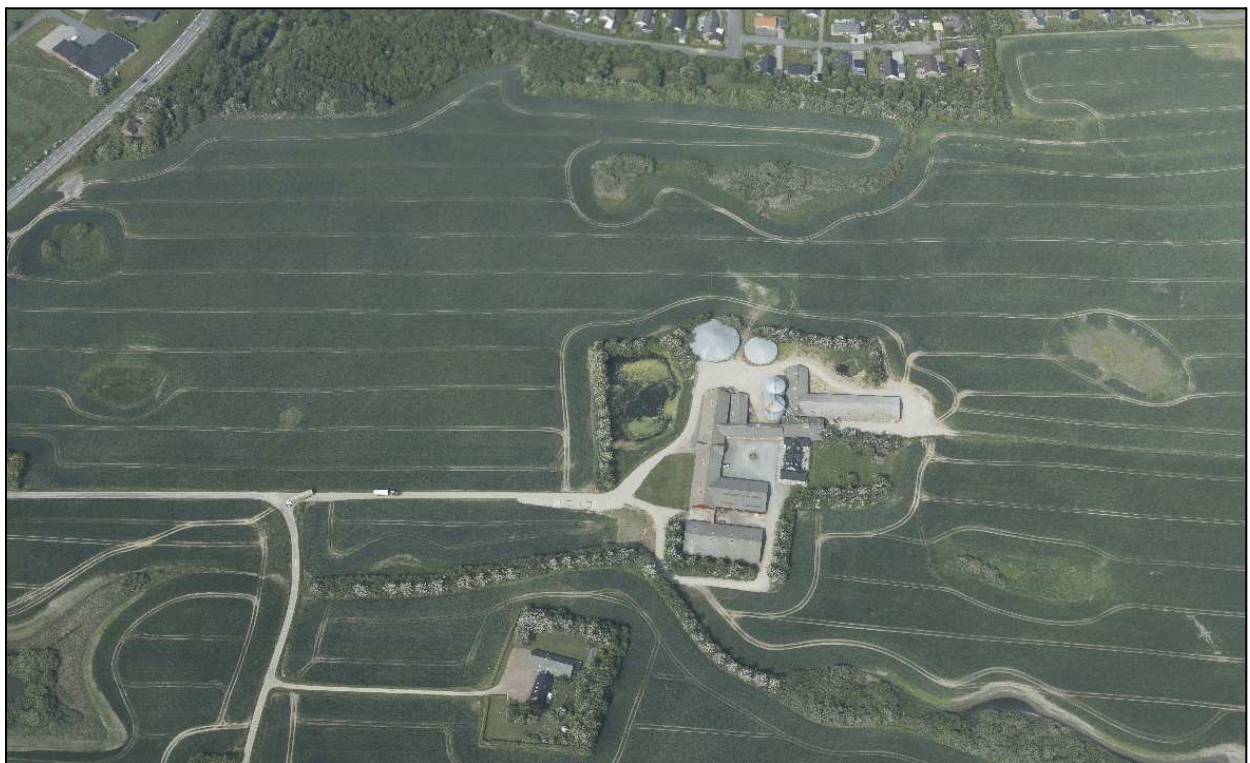
Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 02.34.04P19-0987
S.nr.: 150896
B.nr.: 1347500

Brydebolvej 9, 7620 Lemvig

Matrikelnr. 10a, Lemtorp, Lemvig Jorder

Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9663 1112

131, v. 23/01-2019

Brydebol, 2017

Godkendelse af den 4. juli 2019
Annoncedato den 8. juli 2019

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
1. Læsevejledning.....	4
1.1. Beskrivelse af projektet	6
1.2. Afgørelse	6
1.3. Begrundelse for afgørelsen	7
1.4. Vilkår og generelle regler	8
1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring	10
1.5. Offentlighed og høring	11
1.6. Klagevejledning	16
2. Generelle forhold	18
2.1. Meddelelsespligt.....	18
2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud	18
2.3. Retsbeskyttelse.....	18
3. Anlægsbeskrivelse.....	20
3.1. Lokalisering.....	20
3.1.1. Landskabelige forhold.....	20
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	20
3.2.1. Emissionsgrænseværdi for BAT (bedste tilgængelige teknik)20	
3.3. Gener	21
3.3.1. Lugt	21
3.3.2. Støj.....	25
3.3.3. Lys.....	27
3.3.4. Fluer og skadedyr	27
3.3.5. Støv.....	27
3.3.6. Transport	27
3.4. Forurening	28
3.4.1. Spildevand herunder regnvand.....	28
3.4.2. Husdyrgødning og foder.....	28
3.4.3. Affald	29
3.4.4. Råvarer og hjælpeoffer.....	29
3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld	30
3.5. Ammoniakpåvirkning af natur	30
3.5.1. Beskyttet natur	30
3.5.2. Habitatvurdering	32
4. Bilag IV-arter	35

Datablad

Ansøger	Havskov v/Torben Hauskov Højbjergvej 28, 7620 Lemvig Telefon: 61540101 torbenhauskov@gmail.com
Konsulent	SvineRådgivningen Heidi Birch Wentzlau Birk Centerpark 24, 7400 Herning Telefon: 70151200 hbw@sraad.dk
Husdyrbrugets adresse	Brydebølgevej 9, 7620 Lemvig
Matrikelnummer	10a, Lemtorp, Lemvig Jorder
Virksomhedens art	Produktion af smågrise
CVR-nummer	29304823
CHR-nummer	11335
P-nummer	1003525112
Kontaktperson	Torben Hauskov Telefon: 61540101 torbenhauskov@gmail.com
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	Brydebol, 2017 Skråfoto - Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering www.skraafoto.kortforsyningen.dk

1. Læsevejledning

Denne miljøtilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er husdyrbruget beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, det søgte projekt forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter LBK nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., herefter også kaldet Husdyrbrugloven.

Miljøtilladelse med vilkår

1.1. Beskrivelse af projektet

Havskov v/Torben Hauskov søger tilladelse efter husdyrbrugslovens § 16b til at overgå til stipladsmodellen på Brydebolvej 9, 7620 Lemvig.

Husdyrbruget producerer smågrise. Formålet er at opnå plads til effektivisering og større fleksibilitet i forhold til antal svin og vægtgrænser inden for de eksisterende bygningsmæssige rammer.

Der ansøges ikke om bygningsmæssige ændringer.

Der søges om miljøtilladelse til et produktionsareal i staldene på 2.553 m².

Ansøgningen er indsendt den 11. december 2018 via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skema-nummer 208 870.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune tillader det søgte projekt.

Miljøtilladelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Tilladelsen meddeles jævnfør husdyrbruglovens § 16b.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i tilladelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

På Lemvig Kommunes vegne den 4. juli 2019.

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

1.3. Begrundelse for afgørelsen

Der søges tilladelse til fortsat hold af smågrise i det eksisterende staldanlæg efter stipladsmodellen i den nye husdyrregulering.

Afgørelsen indeholder vilkår, som fastholder det søgte produktionsareal, den søgte dyretype og virkemidler til lugtreduktion.

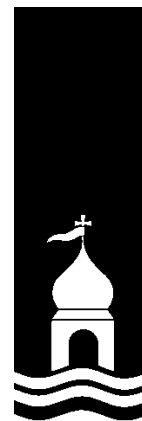
Lemvig Kommune fraviger lugtbeskyttelsesniveauet efter § 33, stk. 1 og stiller vilkår til forebyggelse af lugtgener.

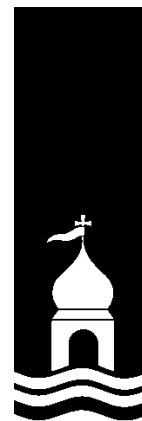
Afgørelsen indeholder støjvilkår, så eventuelle væsentlige støjgener kan håndhæves.

Det søgte projekt overholder generelle afstandskrav og beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på natur i Husdyrbrugloven. Projektet overholder niveauet for ammoniakfordampning i henhold til den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den tilladte drift vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omboende eller i sig selv at udgøre risiko for tilstandsændringer i omkringliggende natur.

Projektet kan derfor realiseres uden at det efter Lemvig Kommunes vurdering vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

1.4. Vilkår og generelle regler

Miljøtilladelsen meddeles på nedenstående vilkår.

Husdyrbruget skal desuden efterleve en række generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se afsnit 1.4.1.

1. Produktionsareal til smågriseproduktion

Det samlede produktionsareal på husdyrbruget må maksimalt udgøre 2.553 m², fordelt på

2.353 m² smågrisestald, to-klimastald med delvist spaltegulv.

200 m² smågrisestald, drænet gulv og spalter.

2. Opbevaring af husdyrgødning

Der må opbevares husdyrgødning fra svineproduktionen i husdyrbrugets to gyllebeholdere. Overfladearealet af de to beholdere er 309 m² og 753 m².

Der må ikke opbevares husdyrgødning i markstak, på møddingsplads eller andre opbevaringsanlæg på husdyrbruget, dog undtaget gyllekummer under svinestaldene.

3. Etablering af miljøkryds i ventilatorer

Inden for to år efter afgørelsens dato skal der være monteret miljøkryds i alle ventilationsafkast på staldanlægget.

4. Rengøring af staldanlægget

Lugtbidraget fra staldanlægget og fluer og skadedyr skal begrænses og forebygges ved at opretholde en høj standard for staldhygiejne gennem jævnlig og effektiv rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

Smågrisestier skal rengøres med højtryksrensere eller en tilsvarende effektiv rengøringsmetode efter hvert hold grise.

5. Udslusning af gylle i alle staldafsnit

Udslusning af gylle fra stalde til fortanke og pumpning til gyllebeholdere skal foretages mellem kl. 8:00 og 16:00 og må ikke foretages på lørdage, søn- og helligdage.

6. Overdækning af gyllebeholdere

Overdækning skal være tætsluttende, skader udbedres straks, og luger lukkes straks efter udbringning o. a. aktivitet på beholderen.

7. Opbevaring af foder og råvarer

Foder og råvarer til foderfremstilling skal opbevares i lukkede siloer eller i lukket foderlade.

8. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabeller herunder.

Ejendomme i det åbne land			
Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

Ejendomme i byzone			
Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	40 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	40 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	35 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet for ejendomme i det åbne land og i byzone må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A), (55 dB(A) i det åbne land og 50 dB(A) i byzonen).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende vejledning.

9. Forebyggelse af forurening via overfladeafløb

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af vandmiljøet via overfladeafløb på ejendommen.

Foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt må derfor ikke oplagres, anvendes eller transporteres i nærheden af overfladeafløb, som leder til markdræn eller vandmiljøer i øvrigt.

Transporter af halm og andre råvarer, som ikke indebærer forureningsrisiko til og fra maskinhuset er dog undtaget.

Overfladeafløb må ikke anvendes til bortskaffelse af nogen former for vaskevand, restvand eller lignende.

1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring

Bekendtgørelse nr. 1467 af 6. december 2018, § 39 indebærer et generelt krav for alle husdyrbrug omfattet af § 16a og b om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold

1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og

2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

1.5. Offentlighed og høring

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer inden for konsekvensradius (787 meter), interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 14 dages høring. Følgende er hørt:

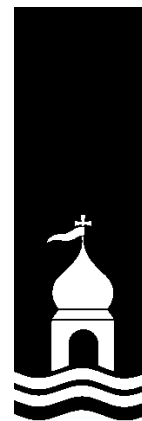
- Brydebolvej 1
- Brydebolvej 11
- Brydebolvej 12
- Brydebolvej 13
- Brydebolvej 14
- Brydebolvej 16
- Brydebolvej 19
- Brydebolvej 9
- Emilielystvej 1
- Emilielystvej 11
- Emilielystvej 13
- Emilielystvej 15
- Emilielystvej 17
- Emilielystvej 19
- Emilielystvej 20
- Emilielystvej 21
- Emilielystvej 22
- Emilielystvej 23
- Emilielystvej 24
- Emilielystvej 25
- Emilielystvej 26
- Emilielystvej 27
- Emilielystvej 28
- Emilielystvej 29
- Emilielystvej 3
- Emilielystvej 30
- Emilielystvej 31
- Emilielystvej 32
- Emilielystvej 33
- Emilielystvej 34
- Emilielystvej 35
- Emilielystvej 36
- Emilielystvej 37
- Emilielystvej 38
- Emilielystvej 39
- Emilielystvej 40
- Emilielystvej 41
- Emilielystvej 42
- Emilielystvej 43
- Emilielystvej 44
- Emilielystvej 45
- Emilielystvej 46
- Emilielystvej 47
- Emilielystvej 48
- Emilielystvej 49
- Emilielystvej 5
- Emilielystvej 50
- Emilielystvej 51
- Emilielystvej 52
- Emilielystvej 53
- Emilielystvej 54
- Emilielystvej 55
- Emilielystvej 56
- Emilielystvej 57
- Emilielystvej 58
- Emilielystvej 59
- Emilielystvej 60
- Emilielystvej 61
- Emilielystvej 62
- Emilielystvej 63
- Emilielystvej 64
- Emilielystvej 65
- Emilielystvej 66
- Emilielystvej 67
- Emilielystvej 68
- Emilielystvej 7
- Emilielystvej 70A
- Emilielystvej 70B
- Emilielystvej 72A
- Emilielystvej 72B
- Emilielystvej 74
- Emilielystvej 76
- Emilielystvej 78
- Emilielystvej 80
- Emilielystvej 9
- Fabjergvej 11
- Fabjergvej 12
- Fabjergvej 13
- Fabjergvej 14
- Fabjergvej 15
- Fabjergvej 16
- Fabjergvej 17
- Fabjergvej 18
- Fabjergvej 18B
- Fabjergvej 19
- Fabjergvej 20A
- Fabjergvej 20B
- Fabjergvej 20D
- Fabjergvej 20E
- Fabjergvej 21A
- Fabjergvej 21B
- Fabjergvej 21B 01 th
- Fabjergvej 21B 01 tv
- Fabjergvej 21B st th
- Fabjergvej 22
- Fabjergvej 23
- Fabjergvej 23A
- Fabjergvej 24
- Fabjergvej 25
- Fabjergvej 27
- Fabjergvej 29
- Fabjergvej 30
- Fabjergvej 34
- Fabjergvej 37
- Fabjergvej 38
- Fabjergvej 47
- Fabjergvej 51
- Fabjergvej 53
- Frejasvej 82
- Frejasvej 83
- Frejasvej 84

- Fabjergvej 58
- Fabjergvej 62
- Fabjergvej 63
- Fabjergvej 67
- Fabjergvej 68
- Fabjergvej 7
- Fabjergvej 71 01
- Fabjergvej 75
- Fabjergvej 76
- Fabjergvej 77
- Fabjergvej 9
- Frejasvej 10
- Frejasvej 100
- Frejasvej 102
- Frejasvej 103
- Frejasvej 104
- Frejasvej 105
- Frejasvej 106
- Frejasvej 108
- Frejasvej 11
- Frejasvej 110
- Frejasvej 112
- Frejasvej 114
- Frejasvej 116
- Frejasvej 12
- Frejasvej 122
- Frejasvej 124
- Frejasvej 126
- Frejasvej 128
- Frejasvej 13
- Frejasvej 130
- Frejasvej 14
- Frejasvej 144
- Frejasvej 146
- Frejasvej 148
- Frejasvej 15
- Frejasvej 150
- Frejasvej 152
- Frejasvej 16
- Frejasvej 17
- Frejasvej 18
- Frejasvej 19
- Frejasvej 20
- Frejasvej 21
- Frejasvej 22
- Frejasvej 23
- Frejasvej 24
- Frejasvej 25
- Frejasvej 27
- Frejasvej 29
- Frejasvej 31
- Frejasvej 33
- Frejasvej 35
- Frejasvej 36
- Frejasvej 37
- Frejasvej 38
- Frejasvej 39
- Frejasvej 40
- Frejasvej 41
- Frejasvej 42
- Frejasvej 43
- Frejasvej 44
- Frejasvej 45
- Frejasvej 46
- Frejasvej 47
- Frejasvej 48
- Frejasvej 49
- Frejasvej 5
- Frejasvej 50
- Frejasvej 51
- Frejasvej 52
- Frejasvej 53
- Frejasvej 54
- Frejasvej 55
- Frejasvej 56
- Frejasvej 57
- Frejasvej 58
- Frejasvej 59
- Frejasvej 6
- Frejasvej 61
- Frejasvej 63
- Frejasvej 65
- Frejasvej 67
- Frejasvej 69
- Frejasvej 71
- Frejasvej 73
- Frejasvej 75
- Frejasvej 77
- Frejasvej 79
- Frejasvej 8
- Frejasvej 80
- Frejasvej 81
- Frejasvej 85
- Frejasvej 86
- Frejasvej 87
- Frejasvej 88
- Frejasvej 89
- Frejasvej 90
- Frejasvej 91
- Frejasvej 92
- Frejasvej 93
- Frejasvej 94
- Frejasvej 95
- Frejasvej 96
- Frejasvej 97
- Frejasvej 98
- Hvedemarken 11
- Hvedemarken 21
- Hvedemarken 27
- Hvedemarken 27B
- Hvedemarken 29
- Hvedemarken 37
- Hvedemarken 7
- Hvedemarken 8
- Landbolystvej 10
- Landbolystvej 11
- Landbolystvej 12
- Landbolystvej 13
- Landbolystvej 14
- Landbolystvej 15
- Landbolystvej 16
- Landbolystvej 17
- Landbolystvej 19
- Landbolystvej 21
- Landbolystvej 23
- Landbolystvej 25
- Landbolystvej 2A
- Landbolystvej 2B
- Landbolystvej 4
- Landbolystvej 6
- Landbolystvej 8
- Landbolystvej 9
- Lemtorpvej 7
- Nissumvej 36
- Nissumvej 40
- Nissumvej 44
- Nissumvej 48A
- Nissumvej 48B

- Nissumvej 50
- Nissumvej 51
- Nissumvej 53
- Odinsvej 10
- Odinsvej 12
- Odinsvej 18
- Odinsvej 2
- Odinsvej 20
- Odinsvej 22
- Odinsvej 24
- Odinsvej 26
- Odinsvej 28
- Odinsvej 30
- Odinsvej 32
- Odinsvej 34
- Odinsvej 36
- Odinsvej 4
- Odinsvej 40
- Odinsvej 42
- Odinsvej 44
- Odinsvej 46
- Odinsvej 48
- Odinsvej 50
- Odinsvej 52
- Odinsvej 54
- Odinsvej 58
- Odinsvej 6
- Odinsvej 60
- Odinsvej 62
- Odinsvej 64
- Odinsvej 66
- Odinsvej 68
- Odinsvej 70
- Odinsvej 72
- Odinsvej 74
- Odinsvej 76
- Odinsvej 78
- Odinsvej 8
- Odinsvej 80
- Odinsvej 82
- Odinsvej 84
- Odinsvej 86
- Odinsvej 88
- Rugmarken 1
- Rugmarken 15B
- Rugmarken 2
- Rugmarken 31
- Rugmarken 33
- Rugmarken 3A
- Rugmarken 5
- Rugmarken 6
- Rugmarken 7
- Rugmarken 8
- Solbakkevej 0
- Solbakkevej 1
- Solbakkevej 10A
- Solbakkevej 10B
- Solbakkevej 11
- Solbakkevej 12
- Solbakkevej 14
- Solbakkevej 16
- Solbakkevej 18
- Solbakkevej 2
- Solbakkevej 20
- Solbakkevej 22
- Solbakkevej 24
- Solbakkevej 26
- Solbakkevej 28
- Solbakkevej 3
- Solbakkevej 30
- Solbakkevej 4
- Solbakkevej 6
- Solbakkevej 7
- Solbakkevej 8
- Solbakkevej 9
- Sollystvej 0
- Sollystvej 1
- Sollystvej 10
- Sollystvej 12
- Sollystvej 14
- Sollystvej 16
- Sollystvej 18
- Sollystvej 2
- Sollystvej 20
- Sollystvej 3
- Sollystvej 4
- Sollystvej 5
- Sollystvej 6
- Sollystvej 7
- Sollystvej 8
- Sollystvej 9

- Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Resumé af høringssvar og kommunens bemærkninger:

Der er afgivet høringssvar fra cirka 130 borgere, fordelt på 76 adresser. heraf er 50 høringssvar fra adresser, hvor lugtbeskyttelsesniveauet er overskredet. Adressater for høringssvar er markeret på kort i bilag 3.

Et af de afgivne høringssvar indeholder en underskiftsindsamling med 64 underskrivere. Disse underskrifter er antageligt fra beboere i lokalområdet uden at de enkelte underskrivere dog med sikkerhed kan identificeres.

Høringssvar er gengivet i deres fulde ordlyd i bilag 4 og 5.

Alle høringssvar forholder sig kritisk til det søgte projekt.

Lemvig Kommune bemærker generelt til de afgivne høringssvar, at det søgte projekt ikke indebærer en forøgelse af lugt, jævnfør beregningsgrundlaget i den nye husdyrregulering. Det er arealet, hvor der er opstaldet dyr, som anvendes i lugtberegningerne og ikke antallet af producerede dyr. En evt. forøget årsproduktion medfører altså ikke forøgede lugtgeneafstande.

Natur og Miljø har givet uddybende svar til høringssvar nr. 46 og 78 i bilag 4 (nr. 78 er vedlagt i bilag 5). Disse to svar er vedlagt i bilag 6.

Natur og Miljø konstaterer sammenfattende, at de afgivne høringssvar ikke indeholder ny faglig viden.

Problematikken omkring lugt anerkendes i Natur og Miljø's nabohøringsudkast til afgørelse, s. 22:

Natur og Miljø vurderer, at et stort antal beboere i et almindeligt parcelhuskvarter udsættes for overskridelse af lugtgeneafstanden, og at det derfor kan være problematisk at fravige lugtbeskyttelsesniveauet.

Natur og Miljø vurderer i nabohøringsudkast til afgørelse, s. 23:

Med særlig vægt på, at Lemvig Kommune ikke tidligere har konstateret væsentlige lugtgener fra selve staldanlægget, at ansøger har redegjort for og anvender mulige lugtreducerende tiltag og at en tilladelse ikke medfører et forøget lugtbidrag, vurderer Natur og Miljø, at det er i overensstemmelse med administrationspraksis i dagsordenspunkt nr. 10 af 11. juni 2018; Lugtvurdering i husdyrsager - brug af 50%-reglen, at lugtbeskyttelsesniveauet fraviges, og at der meddeles tilladelse til det søgte projekt.

Politisk behandling

Sagen har været forelagt Teknik- og Miljøudvalget på udvalgs-møde den 25. marts 2019 forud for nabohøring og den 3. juni 2019 efter nabohøringen. Sagen er efterfølgende behandlet i Kommunalbestyrelsen den 26. juni 2019.

Referat af behandlingen på kommunalbestyrelsesmøde den 26. juni er vedlagt i bilag 7.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 8. juli 2019 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Højbjergvej 28, 7620 Lemvig
- SvineRådgivningen, hbw@sraad.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@ae.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af klageberettigede efter Husdyrbruglovens §§ 84-87, herunder ejeren af husdyrbruget og enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber den 5. august 2019.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

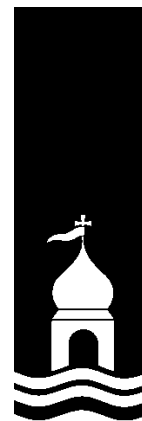
Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en tilladelse efter § 16b har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrbrugloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbe-

gyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevareklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrbruglovens § 90.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelsespligt

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af produktionsareal, dyreart eller dyretype og inden etablering af fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, m. v., skal der indgives forhåndsansøgning til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 70.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden Lemvig Kommunes forudgående tilladelse eller godkendelse.

2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud

Der søges tilladelse til at overgå til stipladsmodellen og til at fortsætte den nuværende smågriseproduktion.

Tilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at den er meddelt.

Afgørelsen anses for at være taget i brug når den er meddelt, hvorefter husdyrbruget reguleres efter stipladsmodellen.

Hvis tilladelsen ikke udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt.

Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

2.3. Retsbeskyttelse

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrbrugloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en tilladelse.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

3.1. Lokalisering

Der ansøges ikke om nye bygninger eller anlægsmæssige ændringer. Projektet er derfor ikke omfattet af husdyrbruglovens generelle afstandskrav, § 6 og § 8.

Staldanlæggets bygningsmasse ses i bilag A, side 45 og på kortbilag i beredskabsplanen, bilag B.

3.1.1. Landskabelige forhold

Det søgte projekt indebærer ikke bygningsmæssige ændringer af staldanlægget.

Der foretages på den baggrund ikke en nærmere landskabsvurdering af projektet, da projektet herved ikke påvirker landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Som følge af, at projektet gennemføres i eksisterende bygninger vurderes det ikke at være relevant at overveje alternative placeringer.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøger har redegjort nærmere for det søgte dyrehold og staldanlæggets indretning og drift i ansøgningens miljøtekniske beskrivelse. Ansøgningen kan ses i bilag A.

Husdyrbruget drives af Havskov v/Torben Hauskov, der blandt andet har sohold på Fabjergvej 90, 7620 Lemvig. Det er herfra, smågrisene til Højbjergvej 28 leveres. Husdyrbrugene kan drives hver for sig.

3.2.1. Emissionsgrænseværdi for BAT (bedste tilgængelige teknik)

Det samlede BAT-krav for ammoniakemission er 1.982 kg N/år, beregnet i den digitale ansøgning 208 870 og jævnfør husdyrlovbekendtgørelsens § 25 om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Ammoniakemissionen for det søgte er 1.770 kg N/år.

Det konstateres, at staldanlægget opfylder BAT for hvad angår ammoniakemission.

Det er en forudsætning for beregningen at der er maksimalt 2.553 m² produktionsareal på husdyrbruget, hvoraf 2.353 m² består af to-klimastald med delvis spaltegulv og 200 m² består af klimastald med drænet gulv med spalter, at staldanlægget udelukkende anvendes til produktion af smågrise og at husdyrbrugets to gyllebeholdere er fast overdækkede.

Der stilles vilkår om det søgte produktionsareal og dyretypen.

Der stilles vilkår om, at de to gyllebeholdere til enhver tid skal være fast overdækkede, at luger skal lukkes straks efter aktiviteter (udbringning og omrøring) og at skader på teltduge straks skal repareres.

Disse vilkår fastholder forudsætningerne for den beregnede ammoniakemission.

Produktionsareal

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1 C definerer et produktionsareal:

Produktionsareal [...] omfatter alene det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Ansøger har redegjort for staldanlæggets produktionsareal i bilag A, side 44 - 46.

3.3. Gener

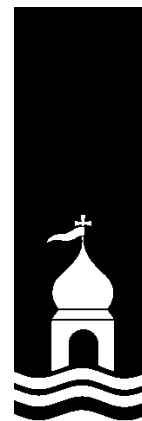
3.3.1. Lugt

Lugtgenæfstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 208 870. Landbrugsejendomme er ikke omfattet af Husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau.

Afstandskrav til de enkelte områdetyper og de faktiske afstande fremgår af nedenstående tabel:

Områdetype	Afstandskrav	Faktisk afstand
Enkelt beboelse		
Brydebolvej 12	175 meter	350,8 meter
Enkelt bolig i samlet bebyggelse		
Emilielystvej 20	323 meter	316 meter
Byzone/sommerhusområde		
Lemvig byzone	553,5 meter	286,1 meter

Lugtbeskyttelsesniveauet til samlet bebyggelse og byzone er ikke overholdt.

Det søgte projekt indebærer, at den nuværende svinebesætning fortsætter i de eksisterende stalde, men hvor ansøger ikke er fastholdt i at producere et fastsat maksimum af dyr inden for fastsatte vægtintervaller. Den søgte drift efter stipladsmodellen medfører ikke et forøget lugtbidrag til omgivelserne.

Da projektet ikke medfører et forøget lugtbidrag fra det samlede staldanlæg, eller fra hver af de enkelte stalde, og da afstanden til byzone er mere end 50 % af den beregnede lugtgeneafstand, har Lemvig Kommune mulighed for at fravige lugtbeskyttelsesniveauet som fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30 ved bekendtgørelsens § 32, stk. 1.

Ansøger har ikke krav på, at kommunen anvender muligheden for at fravige beskyttelsesniveauet.

Antal beboede ejendomme og anvendelsesformål

Lugtgeneafstanden kan ikke overholdes til 95 ejendomme i Lemvig byzone, hvoraf 90 er private boliger og 5 er virksomheder. To af de 90 private beboelser ligger også i samlet bebyggelse, hvor beskyttelsesniveauet heller ikke er overholdt.

Natur og Miljø vurderer, at et stort antal beboere i et almindeligt parcelhuskvarter udsættes for overskridelse af lugtgeneafstanden, og at det derfor kan være problematisk at fravige lugtbeskyttelsesniveauet.

De enkelte ejendomme i er udpeget på kort i bilag 1.

Husdyrbrugets beliggenhed: Vind- og terrænforhold

Husdyrbruget ligger øst for Lemvig. Vestenvinden er fremherskende i området, men østenvind er også forekommende, særligt i efterårsmånederne (september – november). Vindforholdene vurderes på den baggrund ikke at kunne begrunde hverken om lugtbeskyttelsesniveauet fraviges eller om det fastholdes.

Terrænet er svagt stigende fra byzones grænse i Lemvig og mod Brydebolvej 9 mod øst. Terrænet har dog ikke en så særlig karakter, at det kan medføre, at spredningen af lugt fra husdyrbruget i væsentlig grad afviger fra normen.

Historik - tidligere sager om lugt fra ejendommen

I august-september 2008 og august 2009 har en beboer i Lemvig byzone efter at have oplevet lugtgener fra Brydebolvej 9, foretaget meget udførlige lugtobservationer. Natur og Miljø kon-

kluderede på baggrund af disse observationer i 2009, at der ikke var grundlag for at påbyde ejer at foretage egentlige lugtmålinger på staldanlægget.

Den nuværende ejer erhvervede ejendommen i april 2011.

Der er foretaget nabohearing i 2011 i forbindelse med anmeldelse af ændret dyrehold på Brydebolvej 9. De 32 nærmeste ejendomme blev hørt. En enkelt nabo (bosiddende udenfor byzone) indgav hørings svar. Denne nabo oplevede ikke lugtgener fra Brydebolvej 9, men udtrykte bekymring for, om det anmeldte ændrede dyrehold kunne medføre lugtgener. Dette vurderede Natur og Miljø ikke som tilfældet.

Natur og Miljø har ikke siden den nuværende ejer overtog ejendommen i 2011 modtaget lugt klager, der kan henføres til selve staldanlægget på Brydebolvej 9.

Udbringning af husdyrgødning

Natur og Miljø har i 2014, 2016 og 2018 modtaget adskillige klager om lugt fra udbringning af husdyrgødning på markerne til Brydebolvej 9.

Natur og Miljø indstillede i 2016 til Teknik- og Miljøudvalget, at udvalget tog stilling til, om der skulle meddeles påbud til ejendommen om lugtreducerende tiltag ved gylleudbringning.

Et flertal i udvalget besluttede, at der ikke skulle meddeles påbud. Udvalget tilkendegav efterfølgende, at lugtgenerne var uacceptable, og at en gentagelse vil medføre påbud.

Det ansøgte projekt omfatter staldanlægget på Brydebolvej 9. Udbringning af husdyrgødning på ejendommens marker kan ikke reguleres i tilladelsen, men er reguleret ved de generelle bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen og reglerne for gødskning og plantedække.

Det er Natur og Miljø's vurdering, at de tidligere forhold om lugt ved selve *udbringningen* af husdyrgødning på markerne nær byzonen ikke er relevante ved vurderingen af, om 50%-reglen skal anvendes ved vurdering af lugtbidraget fra *staldanlægget*, da der er tale om to forskellige typer af lugtpåvirkning, som ikke er stærkt indbyrdes afhængige.

Lugtreducerende tiltag

Ansøger har udarbejdet en grundig redegørelse for husdyrbrugets lugtkilder og tiltag til reduktion af lugt, se bilag C.

Lemvig Kommune stiller på baggrund af ansøgers redegørelse en række vilkår med henblik på at forebygge og begrænse lugtbidraget:

- Staldsystemer med delvist fast gulv skal fastholdes.

- Gylle skal udsluses til fortanke og pumpes til gyllebeholdere en gang ugentligt. Udslusningen skal ske på hverdage inden for almindelig arbejdstid (kl. 08:00 – 16:00).
- Der skal foretages effektiv rengøring med højtryksrensere eller lignende i alle staldafsnit før der indsættes nye smågrisehold.
- Foder og råvarer til foderfremstilling skal opbevares i lukkede siloer eller lukket foderlade.

Under sagens behandling er Lemvig Kommune blevet opmærksom på, at det er muligt at optimere på staldanlæggets ventilationsanlæg. Ved at montere såkaldte "miljøkryds" i ventilationsafkast, ensrettes luftstrømmen så den lodrette lufthastighed forøges og ventilationsluften opblandes bedre (en forbedret "skorstenseffekt").

Omkostningerne ved at montere miljøkryds i nye ventilationsafkast er i en Miljø- og Fødevarerklagenævnsafgørelse fra 2017 estimeret til 600 kr. pr. ventilationsafkast.

Der er 27 ventilationsafkast på staldanlægget. Eftermontering i eksisterende afkast vil formodentligt være mere omkostningsfuldt. Natur og Miljø vurderer dog ikke, at der er tale om en væsentlig omkostning.

På den baggrund supplerer Lemvig Kommune de ovenstående vilkår til forebyggelse og reduktion af lugt med vilkår om, at der senest to år efter at afgørelsen er meddelt, skal være etableret miljøkryds i samtlige ventilationsafkast på husdyrbruget.

Investeringer ved projektets gennemførelse

Lemvig Kommune vurderer generelt, at investeringer i omkostningstunge tekniske anlæg til lugtreduktion, eksempelvis luftrensere ikke bør ske på ejendomme, hvor lugtgenerafstande ikke kan overholdes, selv uden nybyggeri. Tekniske anlæg og installationer til lugtreduktion bør i stedet anvendes ved nybyggeri.

Det søgte projekt medfører ikke væsentlige merinvesteringer i staldanlægget, hverken i form af nybyggeri eller implementering af ny teknologi. Herved betragtes anvendelse af miljøkryds ikke at være en væsentlig omkostning.

Med særlig vægt på, **at** Lemvig Kommune ikke tidligere har konstateret væsentlige lugtgener fra selve staldanlægget, **at** ansøger har redegjort for og anvender mulige lugtreducerende tiltag og **at** en tilladelse ikke medfører et forøget lugtbidrag, vurderer Natur og Miljø, at det er i overensstemmelse med administrationspraksis i dagsordenspunkt nr. 10 af 11. juni 2018; *Lugtvurdering i husdyrsager - brug af 50%-reglen*, at lugtbe-

skyttelsesniveauet fraviges, og at der meddeles tilladelse til det søgte projekt.

Lemvig Kommune fraviger lugtbeskyttelsesniveauet til enkeltbeboelser i samlet bebyggelse og til byzone, jævnfør husdyrlov-bekendtgørelsens § 33, stk.1.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget kan drives som ansøgt uden væsentlige lugtgener.

I tilfælde af, at der mod forventning opstår lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige, kan husdyrbruget påbydes at udføre lugtreducerende foranstaltninger.

3.3.2. Støj

Støjkilder er beskrevet af ansøger i den miljøtekniske redegørelse (side 13 i bilag A).

Støj fra anlægget vurderes ikke at ændres i forhold til nudriften.

Den nærmeste beboelse er Brydebolvej 11, som ligger cirka 100 meter fra den nærmeste staldbygning og cirka 200 meter fra udpegede støjkilder på staldanlægget, jævnfør oversigtskort med støjkilder på side 13 i bilag A.

De nærmeste beboelser i Lemvig Byzone ligger i en afstand af cirka 250 meter fra staldanlægget.

For at sikre omboende mod væsentlige støjgener stiller Lemvig Kommune vilkår om støjgrænseværdier for byzonen og for beboere i det åbne land. I byzonen er støjgrænserne skærpede i forhold til det åbne land, der betragtes som landbrugets erhvervsområde.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om maksimalt tilladte støjniveauer for ejendomme i det åbne land, som svarer til områdetype 3, og vilkår om maksimalt tilladte støjniveauer for byzone, som svarer til områdetype 5, jævnfør Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder (tabel 2.2.2, side 15): <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/1984/87-503-5287-4/pdf/87-503-5287-4.pdf>.

Under idealforhold falder støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 100 meter fra kilden være reduceret med cirka 52 dB(A). I en afstand af 250 meter fra kilden vil lydniveauet være reduceret med cirka 60 dB(A).

For at overholde kravet om maksimalt 40 dB(A) i nattetimer for ejendomme i det åbne land bør støjklager på anlægget i nattetimer derfor ikke overstige 92 dB(A).

For at overholde kravet om maksimalt 35 dB(A) i nattetimer for ejendomme i byzone bør støjklager på anlægget i nattetimer ikke overstige 95 dB(A).

Et støjbidrag på 90 dB(A) svarer til lyden af almindelig bytrafik. De typiske støjklager på husdyrbrug er transportstøj fra traktorer og lastbiler, korntørring, støj fra dyreholdet ved fodring af grise, kompressorer, foderblæsere og ventilationsanlæg.

I nattetimerne forventes der ikke støj fra husdyrbruget, som overstiger 90 dB(A). Ventilationsanlægget udsender støj om natten i et niveau langt under støjgrænsen. Der vil herudover kun forventes hørbar støj fra transportere. Støjniveauet fra lastbiler og traktorer vil under normale forhold ikke overstige 90 dB(A), svarende til støj fra almindelig bytrafik.

Bygninger, læhegn, mv. dæmper lydens spredning, hvilket betyder, at støjklager placeres indenfor i bygninger kan være på flere dB(A), uden at det medfører, at støjvilkåret overskrides. Foderblanding og udfodring kan medføre støjværdier ved selve foderanlægget, som langt overstiger 100 dB(A). Kompressorer, foderkværn, mv. er dog placeret indenfor i foderladen. Bygningen har en væsentlig støjdæmpende effekt, og støj fra fodringen vurderes ikke at udgøre en væsentlig støjgener for omboende.

I høstperioden kan der i kortvarige perioder opleves et forøget støjbidrag fra høstmaskiner og korntransporter til siloerne på husdyrbruget. Det vurderes at støj i forbindelse med høst ikke medfører overskridelse af støjvilkår, og at der er tale om en grundlæggende landbrugsaktivitet, som når den udføres med almindeligt godt landmandsskab, må accepteres af omboende.

Det forventes ud fra afstanden til naboer og de støjende aktiviteter på husdyrbruget, at den almindelige drift ikke vil give støjgener, som overskrider tilladelsens støjvilkår.

Støjvilkåret omfatter aktiviteter på husdyrbruget, men undtager transportere uden for ejendommen.

Skulle der mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjklager.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende, også andre landbrugsejendomme.

Støjvilkåret skal overholdes både i nabobeboelser og på uden-dørs opholdsarealer.

3.3.3. Lys

Der etableres ikke nye lyskilder ved det søgte projekt. De eksisterende lyskilder på ejendommen vurderes ikke at udgøre en væsentlig gene for omboende.

3.3.4. Fluer og skadedyr

Tiltag mod fluer og skadedyr er beskrevet i bilag A, side 14.

Husdyrbrug anbefales generelt at bekæmpe fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet, nu Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Retningslinjerne ses på Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi's hjemmeside:

<http://www.dpil.dk/dpil2005/pdf/Retningslinier-for-fluebekampelse.pdf>

Der er cirka 100 meter til nærmeste nabo og 250 meter til Lemvig byzone og det er derfor vigtigt at have særlig fokus på en effektiv bekæmpelse af fluer for at forebygge fluegener.

Lemvig Kommune kan, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid påbyde husdyrbrug at udføre specifik flue- og skadedyrsbekæmpelse jævnfør Skadedyrslaboratoriets retningslinjer.

3.3.5. Støv

Støvkilder er beskrevet i bilag A, side 13 på situationsplan i afsnit om støj.

Det søgte projekt indebærer ikke nye aktiviteter på ejendommen, som kan give flere støvgener. Husdyrbrugets daglige drift i øvrigt indebærer ikke særligt støvende aktiviteter. Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte støvreducerende vilkår.

3.3.6. Transport

Transportforhold er beskrevet i bilag A, side 14.

Det ansøgte vurderes ikke at medføre væsentlige ændringer i antal eller type af transportere til og fra ejendommen.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at transportere planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der bør særligt udvises hensyn i forhold til Brydebølgevej 1, hvor stuehuset ligger få meter fra vejen. Brydebølgevej er på denne strækning en offentlig vej og færdsel er reguleret i færdselsloven.

Den nuværende adgangsvej vurderes at kunne rumme projektet uden væsentlige gener for omboende og andre færdende omkring ejendommen.

Antallet og typerne af transportere til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

3.4. Forurening

3.4.1. Spildevand herunder regnvand

Ansøger har beskrevet ejendommens afløbsforhold i bilag A, side 53.

Der ændres ikke på bygninger eller udledning af spildevand, tagvand eller overfladevand. Tagvand ledes via tagrender til dræn. Sanitært spildevand fra stalde og beboelse ledes til eget minirenselanlæg.

Hvis overfladevandet medfører gener udenfor egen grund, kan Lemvig Kommune fastsætte konkrete vilkår i en nedsivningstilladelse.

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af regnvand og spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for udledning af overfladevand, spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, m.v.

Lemvig Kommune vurderer husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

3.4.2. Husdyrgødning og foder

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller et generelt krav om, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende og fast husdyrgødning på husdyrbrug, samt at husdyrgødning generelt opbevares forsvarligt i dertil indrettede tekniske anlæg.

Der er to gyllebeholdere på husdyrbruget med en samlet kapacitet på 4.227 m³ og gyllekanaler under staldene.

Foder opbevares i foderlade og korn- og fodersiloer.

EU's foderhygiejneforordning stiller en række generelle krav om stald- og fodringsudstyr, herunder forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr, rengøring af foderoplæg, anvendelse af friske foderstoffer og råvarer, opbevaringsforhold, foderanlæg og fodring, herunder rengøring af maskiner, vandkvalitet og uddannelse af personale.

Fødevarestyrelsen er myndighed for reglerne i foderhygiejneforordningen.

Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte vilkår til opbevaring eller håndtering af foder, under forudsætning af, at de generelle regler efterleves.

3.4.3. Affald

Affaldsfraktioner fra husdyrbrugets daglige drift er beskrevet i bilag A, side 54.

Lemvig Kommune har udarbejdet en forskrift for opbevaring af flydende farligt affald og råvarer, som husdyrbruget er forpligtet til at efterleve.

Lemvig Kommune har udarbejdet en affaldsguide til erhverv:

<https://www.lemvig.dk/Miljoe-og-vand/Affald.aspx>

Husdyrbruget er til enhver tid forpligtet til at efterleve gældende affaldsregulativer og Affaldsbekendtgørelsen, mv.

Lemvig Kommune gennemgår husdyrbrugets affaldsproduktion og -håndtering ved miljøtilsyn og anviser om nødvendigt korrekt opbevaring og bortskaffelse af affaldsfraktioner.

3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer

Der er ikke beskrevet oplag af farlige råvarer og hjælpestoffer på husdyrbruget, ud over hvad er normalt for en småsvineproduktion.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild stilles der vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Undtaget for vilkåret er dog transporter til og fra maskinhuset, hvor der ved indkørslen i portåbningen er et overfladeafløb til søen, sydøst for staldanlægget. Søen har overløb til dræn, der fører til Skødbæk og Lemvig Sø.

Vilkåret omfatter alene transporter med halm og andre råvarer, som ikke indebærer risiko for forurening af vandmiljøet.

Vilkåret indebærer, at maskinhuset ikke kan anvendes af husdyrbruget til at opbevare stoffer, som kan medføre forurening af vandmiljøet, for eksempel kemikalier, olieprodukter og husdyrgødning.

Der stilles desuden vilkår om, at afløb ikke må anvendes til bortskaffelse af nogen former for restvand eller vaskevand.

Opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer, herunder farlige flydende stoffer vurderes ved disse vilkår ikke at udgøre en miljørisiko på husdyrbruget.

Ikke-erhvervsmæssige aktiviteter i og ved maskinhuset kan ikke reguleres i denne tilladelse og er derfor ikke omfattet af de stillede vilkår.

3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld

Risici for driftsforstyrrelser og uheld, og risikominimering er beskrevet i beredskabsplanen, bilag B.

Hvis der sker hændelser eller uheld, der mærkbart berører miljøet, er Lemvig Kommune forpligtet til at påbyde ændrede eller nye vilkår, som begrænser miljøkonsekvenserne og som forhindrer at de pågældende hændelser eller uheld opstår igen. Kravet gælder dog ikke ved miljøuheld af en så alvorlig karakter, at reglerne om miljøskade i Husdyrbruglovens kapitel 5a overtrædes.

Lemvig Kommune vurderer ud fra ansøgers miljøtekniske redegørelse af husdyrbrugets drift og husdyrbrugets beredskabsplan og tilladelsens vilkår om at forebygge forurening via overfladeafløb, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.5. Ammoniakpåvirkning af natur

3.5.1. Beskyttet natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26 - 30.

Oversigtskort med beregnet ammoniakdeposition fra staldanlægget på nærliggende natur ses i bilag 2.

Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner, vil alle omgivelserne herunder beskyttede naturområder blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet i baggrundsbelastningen stammer, for en stor dels vedkommende, fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til Brydebolvej 9, men husdyrbruget bidrager også til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen i området er 12 kg N/ha/år, jf.

www.arealinformation.dk.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 D.

Staldanlægget ligger cirka 2,5 km syd for Natura 2000-område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

I samme afstand og grænsende op til Natura 2000-område findes overdrevsarealer, som i kortfunktionen i www.husdyrgodkendelse.dk er udpeget som kategori 1-natur. Lemvig Kommune bemærker, at disse naturarealer grænser op til, men ikke ligger inden for Natura 2000-området. Herved er naturarealerne efter Lemvig Kommunes vurdering ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3D.

Totaldepositionen på disse nærmeste overdrev er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, baggrundsbelastningen er 12 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er større § 3-naturområder, som er beskyttet ved § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrbrugloven.

Staldanlægget ligger cirka 1,2 km øst for nærmeste kategori 2-naturområde, overdrev ved Lemtorp Kirke.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget på overdrevet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen er cirka 12 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Kategori 3-natur er moser, heder og overdrev som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår som medfører en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29.

Det søgte projekt medfører en reduktion i staldanlæggets ammoniakemission i forhold til den tilladte drift for 8 år siden og som følge heraf en reduceret ammoniakdeposition på omgivende kategori 3-natur. Ammoniakemissionen er uændret i forhold til den tilladte nudrift.

Øvrig natur

Der ligger to søer umiddelbart vest og syd for staldanlægget. Søerne er ikke særligt følsomme for luftbåren ammoniak, men

de er beskyttet mod tilstandsændringer i Naturbeskyttelseslovens § 3.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes på Miljøstyrelsens hjemmeside: <https://oldwiki.mst.dk/GetFile.aspx?File=/Faglige dokumenter/Naturpixibog06032007.pdf>.

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt og totaldepositionen fra husdyrbruget på kategori 1- og 2-natur overstiger ikke 0,0 kg N/ha/år.

Projektet indebærer ikke merdeposition. Den højeste totale deposition fra staldanlægget på nærmeste beskyttede natur, søen vest for staldanlægget, er 9,1 kg N/ha/år. Dette er en uændret deposition i forhold til den tilladte nudrift og en reduktion på 8,3 kg N/ha/år i forhold til 8-årsdriften. Denne totaldeposition fra staldanlægget vurderes ikke i sig selv at indebære risiko for en negativ tilstandsændring af søen. På samme vis vurderes totaldepositioner fra staldanlægget på de øvrige omkringliggende naturtyper ikke at indebære risiko for tilstandsændringer som følge af at niveauet for ammoniakdeposition reduceres i forhold til 8-års driften og er uændret i forhold til den tilladte nudrift.

Det vurderes samlet set, at ammoniakdepositionen fra staldanlægget ikke indebærer risiko for tilstandsændringer af natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder kategori 1- 2 og 3-natur.

3.5.2. Habitatvurdering

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyre- og plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

Screening

Staldanlægget ligger cirka 2,5 km fra Natura 2000-område nr. 28 og cirka 5,3 km fra Natura 2000-område nr. 224.

Der er ikke andre Natura 2000-områder inden for 10 km af staldanlægget.

Natura 2000 område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Natura 2000-område 28 udgør et samlet areal på cirka 33.000 ha og består af Habitatområde H28 og Fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28 og F39. Af disse ligger H28, F28 og F39 inden for 10 km af husdyrbruget.

Udpegningsgrundlaget for H28 er i Lemvig Kommune et mindre areal med havtorneklit ved Remmerstrand.

Udpegningsgrundlaget for F28 er i Lemvig Kommune Hvinand og Toppet Skallesluger, som begge er trækfugle i området. Truslerne for disse arter er hovedsagelig forstyrrelser især i yngleperioden (maj-juli), prædation og forurening af fjorden så fødegrundlag (muslinger, snegle, fisk, krebs og vandplanter) forsvinder.

Udpegningsgrundlaget for F39 er i Lemvig Kommune Alm. Ryle, Brushane, Klyde og Hav- og Dværgterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede plantage

Natura 2000 område 224 består af Habitatområde nr. 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområdet er bl.a. tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

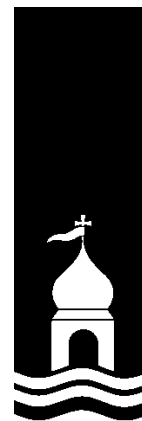
Lemvig Kommunes vurdering

Da der ikke er beregnet en totaldeposition af ammoniak fra staldanlægget i Natura 2000, som overstiger 0,0 kg N/ha/år, vurderes projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 28, 224 eller andre Natura 2000-områder.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes herefter ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 28, nr. 224 eller andre Natura 2000-områder.

Projektets påvirkning af Bilag IV-arter vurderes i det følgende afsnit.

4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

På baggrund af kommunens kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring husdyrbruget:

Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, strandtudse og ulv.

Odder, damflagermus, vandflagermus og troldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus

Alle danske flagermus er listet som bilag IV-arter.

Vinterkvarterer: Flagermusenes føde, insekterne, er stort set ikke fremme om vinteren. Mens de fleste insekt-ædende fugle trækker sydpå om vinteren går flagermusene i dvale fra oktober til hen i april. Flagermusene foretrækker et køligt, men frostfrit sted.

Sommerkvarterer - dagopholdssteder: Fra midt på foråret eller først på sommeren søger flagermusene til områder, hvor der er gode betingelser for ophold og føde. Det specifikke opholds-

sted afhænger af arten, men vil oftest være i bygninger og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er også artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, de fanger over vandoverfladen. Mange arter lever af insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Hundeflagermus samles i ynglekolonier, hvor ungerne fødes fra omkring midten af juni og lidt ind i juli.

Trusler mod flagermus kan være fældning af gamle træer og skove samt nedrivning af bygninger.

Der er ikke oplagte leve- og opholdsområder for flagermus i umiddelbar nærhed af staldanlægget. Dog kan skovområdet mellem Lemtorp byzone og det åbne land, cirka 250 meter vest og sydvest for staldanlægget, ikke afvises som muligt opholdsområde. På grund af områdets ringe størrelse og beliggenheden i et område med megen menneskelig aktivitet, er det dog usandsynligt, at skovområdet huser en egentlig bestand af flagermus.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er en brun frø med mørkere tegninger, som yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk.

Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

De to søer ved staldanlægget kan ikke afvises som potentielle leveområder for den spidssnudede frø.

Odder

Odderen var i slutningen af 1950'erne udbredt i det meste af Danmark med undtagelse af bl.a. Bornholm, Samsø og Læsø. En undersøgelse i 1980 viste, at den danske bestand var gået drastisk tilbage og der blev iværksat en række forvaltningsmæssige tiltag. Bestandsudviklingen har siden været positiv og odderen lever nu i store dele af Jylland. I 2007 fastslog DNA-analyser af prøver fra ekskrementerne, at der også stadig findes odder i Vestsjælland.

Fra snudespids til halespids måler en voksen odder ca. 100-130 cm og vejer ca. 6-11 kg (hanner), 5-8 kg (hunner).

Som en tilpasning til livet i vand har odderen svømmehud mellem tærne, og kroppen er lang og strømlinet. Både ører og næsebor kan lukkes, når dyret dykker, og pelsens gråbrune underuld er isolerende og vandskyende.

Pelsens er på oversiden mørkebrun, lidt lysere på bugen, og på halsen og undersiden af hovedet kan pelsen være hvidgrå.

Det flade hoved med de lange knurhår omkring snuden og den kraftige hals, der næsten går i ét med kroppen, er typiske kendetegn ved odderen. Men arten kan også kendes på den let af-fladede hale.

Odderen lever især af fisk som aborre, ål, karpe og ålekvabber. Fisk i størrelsen 10-15 cm foretrakkes. De foretrukne ål er dog en smule længere. Frøer kan også udgøre en del af føden, og indimellem tager odderen også små pattedyr, fugle og krebsdyr.

Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

Da odderen er nataktiv opholder den sig om dagen i en hule i brinken, under trærodder eller under buske.

Både hanner og hunner hævder territorium, men hannens er større end hunnens, og kan strække sig over mere end 10 kilometer vandløb. Kun i parringstiden færdes hannen og hunnen sammen.

De fleste unger bliver født om sommeren eller i efteråret, selv om odderen kan føde unger på alle tidspunkter af året. Et kuld på 2-3 unger fødes, når hunnen har været drægtig i ca. 60 dage. Ungerne er et år gamle før de kan klare sig selv.

For at odderen yngler, skal der i dens territorium være skjul eller fristeder i form af rørskov, krat eller anden bevoksning. Der skal også være ringe menneskelig aktivitet, det vil sige et minimum af færdsel, lystfiskeri og jagt. Findes der tilstrækkelige skjul, er odderen mere tolerant overfor menneskelige forstyrrelser.

Odderen findes i Limfjorden og i vandløbssystemerne knyttet til Nissum Fjord. Der er ikke vandløb i umiddelbar nærhed af staldanlægget, hvor odderen kunne have leve- og opholdssted.

Markfirben

Markfirbenet er et kraftigt, kortbenet firben. Det kendes fra det almindelige firben på, at det er kraftigere med kort, højt hoved og afstumpet snude. Om foråret er hannen grøn på kroppens sider. Den bliver op til 23 cm lang.

Den findes spredt i landskabet (især ved kysterne) på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger,

sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Den kan dog også forekomme på ekstensive landbrugsarealer. Den lever primært af græshopper, sommerfuglelarver og biller.

Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger med varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Variationen i landskabet gør det muligt for dyret hurtigt at skifte mellem varme og kølige steder, og dermed regulere sin kropstemperatur.

Markfirbenet går i hi i september (ungerne i november). Hanterne kommer frem af hi i midten af april og hunterne i midten af maj, og parringstiden er straks i gang. Hunnen lægger æg i midten af juni. Der lægges 6-12 æg der graves 5-10 cm ned et sted hvor solen kan skinne ned. Æggene klækkes i august-september, medmindre det er en kold sommer.

I den aktive periode bevæger de fleste individer sig mindre end 100 m væk fra udgangspunktet. Markfirbenet er gået betydeligt tilbage i de sidste 100 år, hvilket kan skyldes, at dens levesteder gror til.

Der ligger beskyttede jorddiger både vest, nord og øst for Brydebølge, de nærmeste cirka 200 meter fra staldanlægget. De beskyttede diger er potentielle levesteder for markfirbenet.

Birkemus

Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Nærmeste potentielle levested for Birkemusen er Lemvig Sødal, cirka 1,2 km sydvest for staldanlægget.

Strandtudse

Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vege-

tationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørre på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

De to søer ved staldanlægget kan ikke afvises som potentielle leveområder for strandtudsen.

Stor vandsalamander

Den store vandsalamander er en padde med lang krop og lang hale. Den bliver 10-16 cm lang. De voksne dyr har mørkegrå eller sort ryg og har mange små, hvide vorter på kroppens sider. Bugen er svovlgul med sorte pletter. Hannen kendes i yngletiden på en høj rygkam med et savtakket omrids.

Den foretrækker næringsfattige, solbeskinnede vandhuller. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m², men de findes også i søer, der kan være over 1 hektar store. Den kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker, især dem, hvor kvæget vandes. Salamanderen yngler sjældent, hvis der er fisk eller hvis der opdrættes ænder i vandhullet.

I vandhullerne parrer salamanderne sig og opholder sig frem til slutningen af sommeren. I sensommeren forlader de voksne individer vandhullerne, indtil de i oktober opsøger et overvintningssted. Uden for yngletiden er salamanderen primært i skove og enge, men findes også i kældre, udhuse og lignende. Den skjuler sig ofte i dagtimerne og kommer først frem om natten, hvor den går på jagt. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km. Rastestederne er oftest knyttet til skov og til menneskeboliger.

Trusler mod Stor vandsalamander: Næringsstofforurening af ynglevandhuller, udsætning af fisk og ænder i vandhullerne, opfyldning og dræning af ikke-beskyttede vandhuller, fjernelse af vegetation nær vandhullerne, som arten bruger udenfor yngletiden (f.eks. småskove) eller opdyrkning af vandhulsnære arealer.

De to søer ved staldanlægget kan ikke afvises som potentielle leveområder for den store vandsalamander.

Ulv

Ulven er et rovdyr, der lever i Europa, Asien og Nordamerika. Ulven holder til i skov og på steppelignende arealer, hvor den jager i et kobbelt, en stor flok, bestående af et forældrepar og dets voksne afkom.

Ulven er en typisk topprædator i sit område, med kun mennesker som reel trussel imod den. Den lever hovedsagelig af større hovdyr, men tager også mindre dyr som mus, harer og fugle. De kan desuden leve af ådsler og af husdyr som kvæg, og omkring mennesker kan de gå i affald.

Ulven er en generalist hvad angår levested (habitat) og kan opholde sig mange forskellige steder. Ulvens valg af levested hænger stærkt sammen med mængden af byttedyr, mangel eller lave forekomster af kvæg, vejtæthed, menneskelig tilstedeværelse og topografi. Området ved Klosterheden vil godt kunne rumme ulve og da de vandrer meget omkring, vil man formentlig også lejlighedsvis kunne observere arten i området. Den væsentligste trussel mod ulve er menneskelige forstyrrelser.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor i nærheden af husdyrbruget.

Lemvig Kommunes vurdering

Projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger, andre potentielle sommer- eller vinterkvarterer, eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus.

Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Projektet inddrager ikke arealer, som opfylder betingelserne for birkemusens levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen ikke er truet af projektet, da der ikke sker opsplitting af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Der inddrages ikke arealer, der tidligere har været vådområde. De to søer ved staldanlægget udsættes ikke for ændrede påvirkninger. Projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

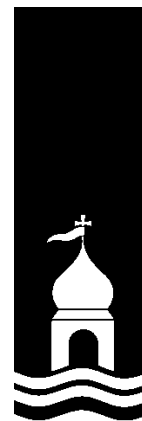
Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som leve- og opholdssted for ulven og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018.

Bilag

Miljøteknisk beskrivelse

Vedr. svinebruget på

Brydebolvej 9

7620 Lemvig

Udarbejdet af

SvineRådgivningen

December 2018

Datablad:

Ansøger	Hauskov Svineproduktion
Kontakt	Torben Hauskov Højbjergvej 28, 7620 Lemvig e-mail: torbenhauskov@gmail.com tlf. 61540101
Husdyrbrugets adresse	Brydebølgevej 9, 7620 Lemvig
Matrikel og ejerlav	41m m.fl. Dal Anneksgård, Fabjerg
CHR	56507
CVR	29304823
Konsulent	SvineRådgivningen v/ Heidi Birch Wentzlau e-mail; hbw@sraad.dk tlf. 70151200
Ansøgningsskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk Skema nr: 208.870

Indholdsfortegnelse

Generelle forhold	4
Projektets omfang	4
Tidligere godkendelser.....	4
Ikke teknisk resumé	4
Miljøteknisk redegørelse - Anlægget.....	6
Overblik over stalde og produktioner.....	6
Lokalisering.....	9
Faste afstandskrav	10
Landskabet og planforhold.....	10
Alternativer	10
Energiforbrug.....	10
Vandforbrug	11
Lugt	11
Støj.....	13
Lys.....	14
Fluer og skadedyr.....	14
Transport.....	14
Spildevand	15
Husdyrgødning og foder.....	15
Affald.....	16
BAT og Ammoniakemission.....	16
Påvirkning af natur.....	17

Generelle forhold

Projektets omfang

Ansøger har indsendt ansøgning om §16b miljøgodkendelse af produktionsanlægget Brydebolvej 9, Lemvig via skema nr. 208.870 i Virk.dk

Der godkendes eksisterende uændret drift og godkendelsen effektueres derfor straks efter meddelelsen.

Tidligere godkendelser

Bedriften har en ældre godkendelse fra 2006 til 890 søer med smågrise og 8.500 smågrise fra 7,2-30 kg.

Siden hen er der i 2011 ansøgt om §19d afgørelse om ikke-godkendelsespligt vedr. anmeldt skift i dyretype i eksisterende stalde. Her blev der givet tilladelse til at ændre produktionen til 36.000 smågrise 7,3-30 kg.

Pr. 28. november 2016 er bedriften yderligere tilpasset via §31 – Skift i dyretype – til 39.471 smågrise fra 7,3-28 kg.

Ikke teknisk resumé

Ansøger ønsker en godkendelse af eksisterende produktionsareal på 2.553 m² til smågrise fordelt mellem flere bygninger på adressen. Bedriftens fungerende miljøgodkendelse har vilkår om afsætning af smågrisene ved en maksimal afgangsvægt på 28 kg – denne vægtgrænse er ikke længere tilstrækkelig og derfor søges om ny miljøgodkendelse jf. §16b i husdyrbrugsloven.

Staldene er i uændret drift før/efter ansøgningen. Ejendommens samlede drift, forbrug og lagerkapacitet af både foder og husdyrgødning påvirkes ikke af den ansøgte ændring.

Det generelle ammoniakreduktionskrav samt niveauet til BAT er opfyldt.

Anlægget ligger med god afstand til følsomme naturområder – nærmeste naturområder er tre mindre sø/moseområder omkring bedriften. Idet der er tale om en godkendelse af eksisterende og uændret drift vil omlægningen jf. den nye husdyrbrugslov ikke aflede merdeponering til disse områder.

Nærmeste kategori 2 natur er et §3 overdrev NV for ejendommen i en afstand af 1,2 km. Ejendommen har en beregnet totaldeposition på 0,0 kg NH₃-N til området.

Nærmeste kategori 1 natur er et større sammenhængende naturområde bestående af overdrev NV for ejendommen i en afstand af 2,7 km. Ejendommen har en beregnet totaldeposition på 0,0 kg NH₃-N og der er ikke behov for kumulative vurderinger.

Nærmeste nabo til produktionsanlægget er Brydebolvej 11 på en afstand af 193 m. Beboelsen tilhører en landbrugsejendom.

Byzone omkring boligområderne i Lemvig er afsat vest for ejendommen.

Ejendommen overholder alle afstandskrav ift. de beregnede geneafstande for lugt til enkeltbeboelser, samlede bebyggelse og rekreative områder.

Byzonegrænsen v. Lemvig vest for ejendommen kan ikke opfylde genegrænsen på 553 m.

Den beregnede gennemsnitsafstand er 286 m og den beregnede genegrænse overskides.

Fordi der er tale om en godkendelse af eksisterende og uændret drift er der ikke vurderet på alternative placeringer eller udvidelsesmuligheder. Anlæggets nuværende placering er lovlig og opført efter forudgående vurderinger og tilladelser fra Lemvig Kommune.

Miljøteknisk redegørelse - Anlægget

Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner					
Staldtype	Staldareale (m ²)	Ventilation	Kilde/typer Produktion	Antal værdier udgående	Produktionsareal (m ²)
Asfalt drift					
Klærestald / til drægtighedsstald	712	Mekanisk ventilation	6 m (K117822) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	563
Klærestald	1223	Mekanisk ventilation	6 m (K117823) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	887
Klærestald / til løbsstald	298	Mekanisk ventilation	6 m (K117827) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	249
Klærestald / til ældre drægtighedsstald	421	Mekanisk ventilation	6 m (K117825) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	333
Bufferstier / til søer & gyltestald	196	Mekanisk ventilation	6 m (K117811) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	161
Klærestald / til farvestald-smågris	514	Mekanisk ventilation	6 m (K117832) Smågris, Overet gulv + søster (20 m ² 10%) (K117812) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0 0	209 167
Sum					2558
Fluld					
Klærestald / til drægtighedsstald	712	Mekanisk ventilation	6 m (K117821) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	563
Klærestald	1223	Mekanisk ventilation	6 m (K117824) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	887
Klærestald / til løbsstald	298	Mekanisk ventilation	6 m (K117845) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	249
Klærestald / til ældre drægtighedsstald	421	Mekanisk ventilation	6 m (K117844) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	333
Bufferstier / til søer & gyltestald	196	Mekanisk ventilation	6 m (K117814) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	160
Klærestald / til farvestald-smågris	514	Mekanisk ventilation	6 m (K117833) Smågris, Overet gulv + søster (20 m ² 10%) (K117813) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0 0	209 167
Sum					2593
8 års drift					
Klærestald / til drægtighedsstald	712	Mekanisk ventilation	4 m (K117822) Søer, søer og drægtige, læglerede, delvis søstegulv	0	624
Klærestald	1223	Mekanisk ventilation	4 m (K117823) Smågris, Toklærestald, delvis søstegulv	0	887
Klærestald / til løbsstald	298	Mekanisk ventilation	6 m (K117825) Søer, søer og drægtige, individuel opstabling, fuldsøstegulv	0	270
Klærestald / til ældre drægtighedsstald	421	Mekanisk ventilation	6 m (K117825) Søer, søer og drægtige, individuel opstabling, delvis søstegulv	0	405
Bufferstier / til søer & gyltestald	196	Mekanisk ventilation	6 m (K117822) Søer, søer og drægtige, læglerede, delvis søstegulv	0	170
Klærestald / til farvestald-smågris	514	Mekanisk ventilation	4 m (K117822) Smågris, Overet gulv + søster (20 m ² 10%) (K117834) Søer, drægtende, læglerede, delvis søstegulv	0 0	247 223
Klærestald / til farvestald	498	Mekanisk ventilation	4 m (K117826) Søer, drægtende, læglerede, fuldsøstegulv	0	400
Sum					3168

1) Klimastald / tidl. løbestald:

Stalden anvendes til smågrise.

Stalden måler ifølge tegninger 279,45 kvm (13,5 x 20,7) uden forbindelsesgang. Herudover fratrækkes 2 inspektionsgange på i alt 24,3 kvm i produktionsarealet. Endvidere fratrækkes krybbeareal fra 12 dobbelte foderautomater, i alt 6,3 kvm.

Således inddateres 249 kvm produktionsareal.

2) Klimastald / tidl. ældre drægtighedsstald:

Stalden anvendes til smågrise.

Stalden måler ifølge tegninger 366,74 kvm (11,8 x 31,08). Der fratrækkes 1 inspektionsgang på i alt 31,08 kvm i produktionsarealet. Endvidere fratrækkes krybbeareal fra 12 dobbelte foderautomater, i alt 6,3 kvm.

Således inddateres 330 kvm produktionsareal.

3) Klimastald / tidl. drægtighedsstald:

Stalden anvendes til smågrise.

Stalden måler ifølge tegninger 661,45 kvm (20,29 x 32,6). Der fratrækkes 1 forbindelsesgang samt 3 inspektionsgange på i alt 89,2 kvm i produktionsarealet. Endvidere fratrækkes krybbeareal fra 24 dobbelte foderautomater, i alt 12,6 kvm.

Således inddateres 560 kvm produktionsareal.

4) Bufferstier / tidl. polte & gyltestald:

Stalden anvendes til smågrise.

Stalden måler ifølge tegninger 178,55 kvm (8,8 x 20,29). Der fratrækkes 2 inspektionsgange på i alt 16,63 kvm i produktionsarealet. Endvidere fratrækkes krybbeareal fra 8 enkelte foderautomater, i alt 2,43 kvm.

Således inddateres 160 kvm produktionsareal.

Stalden har været taget ud som buffer og sygestier i tidligere anmeldelser.

5) Klimastald / tidl. farestald-smågrise:

Stalden anvendes til smågrise.

Stalden måler ifølge tegninger 445,77 kvm (13,5 x 33,02) uden forbindelsesgang. Der fratrækkes 6 inspektionsgange på i alt 70,86 kvm i produktionsarealet. Endvidere fratrækkes krybbeareal fra 27 enkelte foderautomater, i alt 8,21 kvm.

Således inddateres 367 kvm produktionsareal, heraf 200 kvm på fulddrænet bund og 167 kvm på delvis fast.

5a) Tidl. farestald:

Stalden er taget ud af drift.

6) Klimastald:

Stalden anvendes til smågrise.

Stalden måler 962,64 kvm (13,37 x 72) uden 2 forbindelsesgange og 2 midtergange. Herudover fratrækkes 4 inspektionsgange på i alt 63,36 kvm i produktionsarealet. Endvidere fratrækkes krybbeareal fra 24 dobbelte foderautomater, i alt 12,6 kvm.

Således inddateres 887 kvm produktionsareal.

Management:

Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion. Driftsledere deltager løbende i ERFA møder med andre driftsledere. Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registeret. Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen". Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov. Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Rengøring og desinficering:

Alle sektioner iblødsættes før vask med lavtryksvanding af sti- og gangarealer. Herefter højtryksrensens stibund, inventar og vægge mens loftet skylles ned med koldt vand. Sektionen lukkes og der tilsættes varme for udtørring af staldrummet. Når sektionen er tør desinficeres stalden forud for indsættelse af nye grise.

Overbrusning i svinestalde:

Der er etableret overbrusning i staldene. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der brusnes med koldt vand vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindkes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader. Samtidig styres dyrenes gødefærd til de områder hvor stibunden er køling og fugtig, - disse arealer placeres mest hensigtsmæssigt på drænet stibund (spaltearealer).

Bedst tilgængelige staldteknologi;

Ejendommens stipladser er hovedsagligt indrettet med delvist fast bund, 25-49% fast gulv, en mindre del på drænet gulv + spalter. Fast gulv er BAT teknologi for smågrisestalde og den gulvtype med den laveste emission.

Lokalisering

Husdyrbruget ligger på adressen Brydebolvej 9, ca. 300 m Ø for Lemvig, der er nærmeste byzone.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Brydebolvej 12, der ligger ca. 350 m SØ for den ansøgte bygningsmasse.

Faste afstandskrav

Afstandskravene i henhold til §6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg **IKKE** er beliggende ;

- Indenfor eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde
- I et område i landzone der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentlige formål herunder rekreative områder, institutioner o.lig.
- I en afstand af mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Der er ikke vurderet yderligere på afstandskravene i henhold til §8 i Husdyrloven, da der ikke opføres nyt byggeri i forbindelse med denne ansøgning.

- Ikke almene vandforsyningsanlæg >25 m
- Almene forsyningsanlæg >50 m (Lemvig Vandværk)
- Vandløb, dræn og søer >15 m (§3 sø)
- Off. Vej og privat fællesvej >15 m (Brydebølgevej)
- Levnedsmiddelvirksomhed >25 m
- Beboelse på samme ejendom >15 m
- Naboskel >30 m

Landskabet og planforhold

Ejendommen er beliggende nær byen Lemvig, i et område med flere mindre ejendomme. Nærmeste natur omkring ejendommen er to mindre §3 beskyttede moser, beliggende ca. 70 m Ø og 90 m NØ for ejendommen. Derudover beliggende to mindre søer, registreret som §3, tæt ved ejendommen.

Se alle beregninger til naturområder i skema nr. 208.870.

Ejendommen er fri af skovbyggelinjer, kirkebyggelinjer, å- og søbeskyttelse samt lign. bygge- og beskyttelseslinjer. Fortidsmindebeskyttelseslinje er afgrænset tæt ved bygninger.

Alternativer

Fordi der er tale om en godkendelse af eksisterende og uændret drift er der ikke vurderet på alternative placeringer eller udvidelsesmuligheder. Der er med nærværende ansøgning alene tale om en godkendelse af eksisterende drift – herunder de løbende effektiviseringer, der er foretaget i den eksisterende ramme over årene siden sidste godkendelse.

Anlæggets nuværende placering og indretning er lovlig og opført efter forudgående vurderinger og tilladelser fra Lemvig Kommune.

Energiforbrug

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes og energispild undgås.

Der er tændt lys i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav.

Der føres regnskab med energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Der anvendes dieselolie til oliebrænder, ved udtørring af stalde samt til traktor, der anvendes ved kørsel af døde grise.

Den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads til produktionsareal medfører ikke ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens nuværende energiforbrug.

Vandforbrug

Alle drikkenipler er placeret over foderkrybben således at spildt vand opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.

Lovpligtig overbrusning til smågrise er tids- og temperaturstyret for at mindske spild. Staldene iblædsættes før rengøring for at nedbringe vandforbruget.

Ejendommens stuehus og smågrisestalde er tilsluttet offentligt vandværk. Der er ikke tilladelse til markvanding på ejendommen. Der føres regnskab med vandforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads til produktionsareal medfører ikke ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens nuværende energiforbrug.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring samt udbringning af husdyrgødning.

Det fremgår af beregninger at den beregnede lugtgeneafstand til nabo og samlet bebyggelse er overholdt. Den beregnede lugtgeneafstand til byzone ved Lemtorp, Lemvig Jorder er ikke overholdt.

Bebyggelse	Kumulativ	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Geneafstand overholdt	
Brydebovej 11 - landbrug	0	FMM	175	175	152,7	Ja	▼
Brydebovej 12 - vasketubestue	0	FMM	175	175	154,8	Ja	▼
Brydebovej 13 - landbrug	0	FMM	175	175	155,3	Ja	▼
Lemtorp, Lemvig Jorder	0	FMM	553,3	553,3	286,1	Nej	▼

Anlagt drift								
Statistisk								
	Produktions- areal (kvadratkilometer)	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	Produktionsareal (ha)
Klimastald / til drægtighedsstald	11782	0	4720,8	11740,0	0	4720,8	11740,0	340
Klimastald	11782	0	1944,0	1947,0	0	1944,0	1947,0	567
Klimastald / til løsestald	11782	0	298,0	520,0	0	298,0	520,0	149
Klimastald / til ældre drægtighedsstald	11782	0	394,0	490,0	0	394,0	490,0	130
Buffertier / til polte & gyftestald	12133	0	300,0	300,0	0	300,0	300,0	80
Klimastald / til foretals-område	12752	0	240,0	420,0	0	240,0	420,0	100
	12632	0	204,0	307,0	0	204,0	307,0	67
Sum			3006	1412		3006	1412	

Statistisk								
Statistisk								
	Produktions- areal (kvadratkilometer)	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	Produktionsareal (ha)
Klimastald / til drægtighedsstald	11782	0	4720,8	11740,0	0	4720,8	11740,0	340
Klimastald	11782	0	1944,0	1947,0	0	1944,0	1947,0	567
Klimastald / til løsestald	11782	0	298,0	520,0	0	298,0	520,0	149
Klimastald / til ældre drægtighedsstald	11782	0	394,0	490,0	0	394,0	490,0	130
Buffertier / til polte & gyftestald	12133	0	300,0	300,0	0	300,0	300,0	80
Klimastald / til foretals-område	12752	0	240,0	420,0	0	240,0	420,0	100
	12628	0	204,0	307,0	0	204,0	307,0	67
Sum			3006	1412		3006	1412	

Idet der er tale om en eksisterende og uændret drift på ejendommen anmoder ejer om dispensation i hht. 50% reglen som beskrevet i bekendtgørelsens §33. Anlægget opfylder alle kriterier for anvendelsen og ansøger anmoder derfor om at ansøgningen vurderes under hensyn til §33 stk.1-3 i forbindelse med sagens behandling.

Den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads- til produktionsareal medfører ingen ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens lugtudledning.

Støj

Støj kan forekomme fra korn tørning, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udendørstemperatur. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lavt.

Der fodres med hjemmeblandet tørfoder i besætningen. Kompressorer til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med foderblanding samt udfodring. Faciliteter til foderblanding samt udfodring er placeret indendørs og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støjgener udenfor ejendommen.

Se nedenstående oversigt: Støv- og støjkilder for placering af disse på bedriften.

Støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transporten uden for selve ejendommen.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede støjklager, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjklager.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Der etableres ikke nye lyskilder i forbindelse med det søgte projekt. Der er ikke tidligere klaget eller kommenteret på lysgener fra omboende.

Den ansøgte ændring af produktionen medfører ændringer i ejendommens drift der vil have konsekvenser for produktionens nuværende lysbidrag til omgivelserne.

Fluer og skadedyr

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne. Fluer bekæmpes desuden ved udsætning af rovfluer i stalden.

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger.

Der foretages regelmæssige tilsyn på landbruget. Tilsyn og bekæmpelse varetages af godkendt skadedyrbekæmpelsesfirma.

Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporter i forbindelse med husdyrgødning, foder, olie til opvarmning samt almindelig leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Se nedenstående oversigt over transporter;

Antal	Kapacitet pr. læs	Kommentar til transporten
Smågrise (til)	Traktor	Smågrisene transporteres til ejendommen i egne køretøjer. Transporten foregår fra sobesætning på Fabjergvej og grisene køres til ejendommen med 2 læs i ugen som gennemsnit. Transporterne foregår tidlig morgen på hverdage.
Smågrise (fra)	Lastbil	Smågrisene sælges. De køres fra ejendommen i lastvogne som gennemsnit med 1-2 læs i ugen. Transporterne foregår morgen på hverdage. Bemærk venligst at afsætningsforholdet på smågrisene IKKE er knyttet til ejendommens miljøgodkendelse. Vælger ejer at opsiges den nuværende afsætningsaftale, vil antallet af transporter og

		tidsrummet for afhentning af levende dyr også påvirkes.
Døde dyr	Lastbil	Der afhentes døde dyr fra ejendommen som gennemsnit 1 gang pr. uge. DAKA afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Eget korn	Traktor	Kornet køres til ejendommen i høstperioden. Afhængig af vejret kan transporterne forekomme på alle tidspunkter af døgnet, men i en meget kort og afgrænset periode. Transporterne er koncentreret omkring høst i juli-august.
Råvarer	Lastbil	Soyaskrå, mineraler, fedt og sækkevarer leveres af vognmand, som gennemsnit 2 gange i ugen. Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 6.00-17.00
Gylle	Traktor	Husdyrgødningen transporteres til udbringning på marken. Udbringningen foregår i tidsrummet kl. 06.00-22.00 på hverdage.

Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget er uændret og afviger ikke fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Spildevand

Sanitære tilslutninger i stalden samt beboelse ledes til minirensningsanlæg.

Spildevandet fra bedriften består af rengøringsvand fra staldanlæg, der ledes til gyllebeholder.

Tagvandet fra bygninger ledes til dræn.

Alle stalde er opført i hht. gældende lov og afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Lemvig Kommune har i forbindelse med tidligere godkendelser af bygningsmassen vurderet og godkendt afledningsforholdene.

Husdyrgødning og foder

For beskrivelse af risici henvises til Beredskabsplan – se vedhæftet.

Opbevaring af foder

Soyaskrå, mineraler og fedt indkøbes til produktionen. Byg og hvede avles på egne arealer. Der anvendes hjemmeblandet tørfoder i staldene.

Opbevaringskapacitet

Udover husdyrgødning samt vand fra produktionen tilledes vand fra befæstede arealer.

Husdyrgødningen opbevares i fortank, gyllebeholdere og i kanaler under stald og den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen svarer til > 4.227 m³.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 og 12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet.

Affald

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lystofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald opbevares i kasser i foderlade og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil afhentning af godkendt renovatør.

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads ved staldanlægget.

BAT og Ammoniakemission

Drifttype	Ammoniakemission fra staldfødt (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbrug (kg NH ₃ -N/år)
Anlagt drift	1557,7	212,2	1769,9
Nudrift	1557,7	212,2	1769,9
8 års-drift	3506,4	212,2	3720,6

Virkemidler til ammoniakreduktion anvendt i ansøgt drift

- Flere staldafsnit er etableret med delvis fast bund.
- Overdækning af beholdere.

Samlet BAT Svarening 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3708	434	3982
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3934	212	3720
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	262
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Husdyrgodkendelseslovens krav til opfyldelse af BAT er opfyldt.

Påvirkning af natur

Navn:	Kategori	Oprette:	Kumulation:	Ruhed natur:	Mendeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					6-års drift	Nudrift:	
§3 mose Ø	Kategori 3	Anlæg	0	M	-5,6	0,0	5,4
§3 mose V	Kategori 3	Anlæg	0	M	-1,7	0,0	2,0
§7 Heide / Chardrev	Kategori 2	Anlæg	0	Bn	0,0	0,0	0,0
§3 mose NØ	Kategori 3	Anlæg	0	Bn	-4,6	0,0	3,5
§3 se	Kategori 3	Anlæg	0	V	-2,2	0,0	3,4
§3 se - under 100 m2	Kategori 3	Anlæg	0	V	-8,3	0,0	9,1
Potentiel ammoniakfaldsom skov	Kategori 3	Anlæg	0	S	-1,2	0,0	1,2

BEREDSKABSPLAN FOR BRYDEBOLVEJ 9 7620 LEMVIG

UDARBEJDET AF: SVINERÅDGIVNINGEN, BIRK CENTERPARK 24, 7400 HERNING
I SAMARBEJDE MED EJER: TORBEN HAUSKOV, HØJBJERGVEJ 28, 7620 LEMVIG

SvineRådgivningen

Telefonliste

Ejer kontaktes på : 6154 0101

Miljømyndighed	96 63 12 00
Falck	70 10 20 30
Brandvæsen	112
Lægevagt	70 11 31 31
Tandlægevagt	40 51 51 62
Landbocenteret	Lemvig: 96 63 05 44 Heden og Fjorden: 96 29 66 66
Dyrlæge	86 69 00 55
Svinerådgivning	70 15 12 00
Foderstofforretning	33 68 72 50
Elektriker, EL Jepsen	97 89 15 00
VVS, E.K VVS	97 89 30 50
Ventilationsfirma, SKIOLD	99 89 88 87

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

SvineRådgivningen

Brand og Evakuering

Ved brand – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

SvineRådgivningen

Overløb af gylle

Ved større overløb af gylle eller brud på tank – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tif-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

SvineRådgivningen

Kemikalie- og oliespild

Ved større overløb af kemikalier og olie – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

SvineRådgivningen

Stophaner / Hovedafbrydere

SvineRådgivningen

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme:

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Jysk Energi og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 96 10 66 77

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

SvineRådgivningen

Lemvig Kommune
Natur og Miljø
Simon Bach Nielsen
Rådhusgade 2
7620 Lemvig

E-mail: hba@svinead.dk
Tlf: +45 7015 1200
Mobil: +45 3070 4057

Birk Centerpark 2A, 7400 Herning
www.svineraadgivningen.dk
CVR: 25399781

Herning, 14. marts 2019

Redegørelse vedr. tiltag implementeret for at reducere lugtbidraget fra ejendommen beliggende Brydebølvej 9, 7620 Lemvig

Ejer af produktionsanlægget beliggende Brydebølvej 9, 7620 Lemvig (matrikelnummer 41m m.fl. Dal Anneksgård, Fabjerg) ønsker en godkendelse af eksisterende smågriseproduktion på ejendommen. Staldene er i uændret drift, og ejendommens samlede forbrug, lager, management og drift påvirkes ikke af ansøgningen.

Den beregnede lugtgenegrænse til byzoneafgrænsningen vest for Lemvig (Lemtorp, Lemvig Jorder) overskrides. Fordi der er tale om en godkendelse af eksisterende og uændret drift, og anlæggets nuværende placering er opført efter tidligere vurderinger og tilladelser fra Lemvig Kommune, anmoder ejer om dispensation i henhold til 50 % reglen, som beskrevet i bekendtgørelsens §33.

I forbindelse med behandling af ansøgningen om miljøgodkendelse er der udarbejdet en redegørelse for anvendte virkemidler til begrænsning af lugtpåvirkning til det omkringliggende nærrområde.

Nedenstående tiltag er implementeret på ejendommen for at reducere lugtbidraget:

Virkemiddel	Effekt
Staldsystem	Hovedparten af ejendommens stier er etableret med delvist fast gulv. Udledningen af lugt er lavere i stalde med delvis fast bund, og luftkvaliteten er forbedret, da man har en reduceret gylleoverflade set i forhold til et fulddrænet gulv. Stalde med delvis fast bund er typisk i drift med lavere rumtemperatur end nødvendigt i en fulddrænet stald. Rumtemperaturen har ligesom gulvtype/gylleoverflade stor betydning for staldens frigivelse af lugt.
Ventilation	Det tilstræbes at begrænse ventilationsluftens lugtbidrag, ved hjælp af god staldhygiejne og rene og tørre stalde. Derudover sørges der for rengøring, vedligehold og optimal drift af vægventiler og ventilationsafkast henover året. Ventilationsafkast på smågrise-stald nærmest byzone, er placeret på nedre tagflade mod øst, længst væk fra byen. Denne ændring af ventilationsafkast, der normalt er placeret i kip, reducerer lugtudbredelsen fra anlægget mod byzonen.

Side 1 af 4

SvineRådgivningen - Din rådgivning til fremtiden

SvineRådgivningen yder rådgivning indenfor arbejdsområderne fodr, stalle, produktion, coaching, E-kontrol, ledelse, produktionsøkonomi, miljø mv.

Overbrusning	<p>Der overbruses i alle stalde dagligt. Overbrusning af spaltearealet i stierne forbedrer grisenes gødeadfærd, så grisene opretholder et rent og tørt leje på det faste gulv.</p> <p>Der er etableret højtrykskøling i stalden. Højtrykskøling tilfører staldluften forstøvede vandpartikler, som fordampes og afkøler luften. Dette bevirker at indetemperaturen, også i de varme sommerperioder, kan holdes nede, så svinerit og gødning på det faste areal undgås. Hermed reduceres lugtbidraget fra staldene.</p>
Hygiejne og rengøring	<p>Staldene vaskes løbende ved tømning af stierne i forbindelse med videre salg af smågrisene. Staldene højtryksrens, desinficeres og udtørres før indsættelse af nye dyr.</p> <p>Udleveringsrampe rengøres efter pålæsning af dyr på vogn.</p> <p>Det tilstræbes generelt at holde ejendommen ryddelig og fri for ophobning af affald, foderrester og lign.</p>
Gødningsopbevaring	<p>Gyllekanaler i stalde tømmes som udgangspunkt en gang i ugen, og foretages på hverdage indenfor normal arbejdstid. Ved jævnlig udsugning af gylle fra kanalerne til opbevaringstanken reduceres lugtbidraget fra staldene, da udledningen af lugt stiger i takt med gyllens alder og ved lagring under højere temperaturer indendørs.</p> <p>Ejendommens gyllebeholdere er overdækkede med fast overdækning i form af telt, så lugtemission begrænses.</p> <p>Åbning af telt og omrøring i tank foretages kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødning i marken, hvilket finder sted i en begrænset periode i vækstsæsonen.</p>

Nedenstående virkemidler er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste med en lugtreducerende effekt, men vurderet IKKE at kunne implementeres på ejendommen under hensyn til proportionalitet.

Virkemiddel	Effekt
<p>JH Smellfighter</p>	<p>JH Smellfighter har, i kombination med forsuring af gylle til pH 5,5, en lugtreducerende effekt på 51 % i stalde til slagtesvin, søer og smågtse.</p> <p>Anlægget er opbygget således, at gyllen fra gyllekummerne udsluses til en behandlingstank, hvor gyllen dagligt forsures med svovlsyre og tørstof separeres fra, hvorefter gyllen pumpes retur til stalden. Denne gylle indeholder betydeligt mindre tørstof / fibre end normal gylle, og det er hertil lugten er bundet.</p> <p>Det vurderes at anlæggets effekt med forsuring og separation af gyllen er væsentligt større end nødvendigt, målt i forhold til anlægsinvesteringen på 1,5-2 mill. kr hertil lægges de løbende driftsomkostninger til syre, strøm og vedligehold af anlægget. Det vurderes derfor at udgiften til en SmellFighter ikke er proportional med ejendommens produktion.</p> <p>Endvidere kan der i enkelte tilfælde registreres lugtgæner i forbindelse med forsuringen. Disse kommer oftest fra procestanken og teknologien fravælges blandt andet også på baggrund af risikoen for øgede lugtgæner omkring ejendommen.</p>
<p>Biologisk luftrensning</p>	<p>Der er godkendt en lugtreducerende effekt på mellem 74 – 81 % ved fuld eller delvis luftrensning af almindelig staldluft i svinestalde. Staldluften renses ved en biologisk proces hvor afkastluften fra stalden ledes gennem filtre, der overrisles med vand, og absorberer lugtstoffer, når de kommer i kontakt med vandet og bakteriefilmen på filtrene.</p> <p>Det er meget dyrt at samle luften fra alle afkast til en central luftrensning udenfor stalden. Særligt i eksisterende byggeri vil en central opsamling, og fremføring af afkastluften fra mange mindre sektioner til renseren, være en byggeteknisk vanskelig opgave. Brandteknisk vil ændringer som disse i eksisterende bygninger give udfordringer ift. den nuværende brandcelleopdeling, og i mange tilfælde umuliggøre en central placering af renseren.</p> <p>På den konkrete ejendom er produktionen fordelt over et byggefelt på ca. 140*120 m og produktionen er fordelt i mange bygninger. Der er således mange hundrede meter fra den ene ende af anlægget til den anden og en samling af afkastluften vil være forbundet med betydelige omkostninger hvis alle staldafsnit skulle forbindes med en luftrenser. Der er endvidere driftsmæssige omkostninger forbundet med anlægget, udgifter til strøm, vand og vedligeholdelse.</p> <p>Udgiften til et biologisk luftrensningssystem med tilhørende ændringer i bygningsmassen ansås for det pågældende anlæg at andrage min. 1,5 mill. og vurderes ikke at være proportional med ejendommens produktion.</p>

<p>Forhøjede ventilationsafkast</p>	<p>Forhøjelse af ventilationsafkast på stalde kan skabe en bedre opblanding af luft, så koncentrationen af lugtstoffer fortyndes. Afkast kan samles centralt og placeres længere væk fra naboer. Effekten er størst tæt på stalden og vil afhænge af de meteorologiske forhold.</p> <p>Ved etablering på eksisterende stalde, kan det kræve ændringer af tagkonstruktioner og afstivning. Afkast på smågrise-stalden nærmest byzone er allerede ændret, og skorstene samlet på tagflade længst væk fra byzone.</p> <p>Fordi effekten er størst tæt ved stalden, er der risiko for at en forhøjelse af alle ejendommens afkast vil betyde at afkastluften i nogle situationer 'løftes' hen over den nærmeste række naboer i byzone, og efterfølgende daler ned og lægger sig længere inde i byzonen med risiko for at genere andre naboer end forventet.</p> <p>Det vurderes derfor, at yderligere tiltag, ikke vil være proportionelt med omkostningerne på denne ejendom.</p>
<p>Gylekøling</p>	<p>Det er påvist, at det er muligt at reducere lugtafgivelsen ved at køle gylleoverfladen ned under staldtemperatur. Der er godkendt en lugtreducerende effekt på maksimum 20 % i stalde med rørdslusning og nedstøbte køleslanger til slagtesvin, søer og smågrise.</p> <p>Det vurderes ikke at være rentabelt at bryde tætte og velfungerende gyllekummer op for at nedstøbe slanger, med den risiko at samme kanaler aldrig igen bliver tætte for udsivning af husdyrgødning.</p> <p>Reducerende effekt af gyllekøling opnås kun hvis anlægget er i drift 8760 timer om året – svarende til alle dage, 24 timer i døgnet. En sådan drift genererer en meget stor varmemængde, der forudsættes afsat i anlægget eller omsat i en kaloriefæse. Ejendommen har et velfungerende varmesystem og derfor ingen afsætning af den opsamlende varme.</p> <p>Det vurderes at den lugtreducerende effekt ved et gyllekølingsanlæg, ikke er proportional med omkostningerne til etablering og drift på denne ejendom.</p>
<p>Hypig udsivning</p>	<p>Der er dokumenteret en lugtreducerende effekt på 20 % ved ugentlig udsivning af gylle.</p> <p>Effekten er fundet jf. målinger fra slagtesvinestalde med drænet gulv, og kan derfor ikke overføres til Brydebovej 9, hvor der alene produceres smågrise, hovedparten i øvrigt på fast gulv og spalter.</p>

Med venlig hilsen

Heidi Wentzlau

SvineRådgivningen

Bilag 1

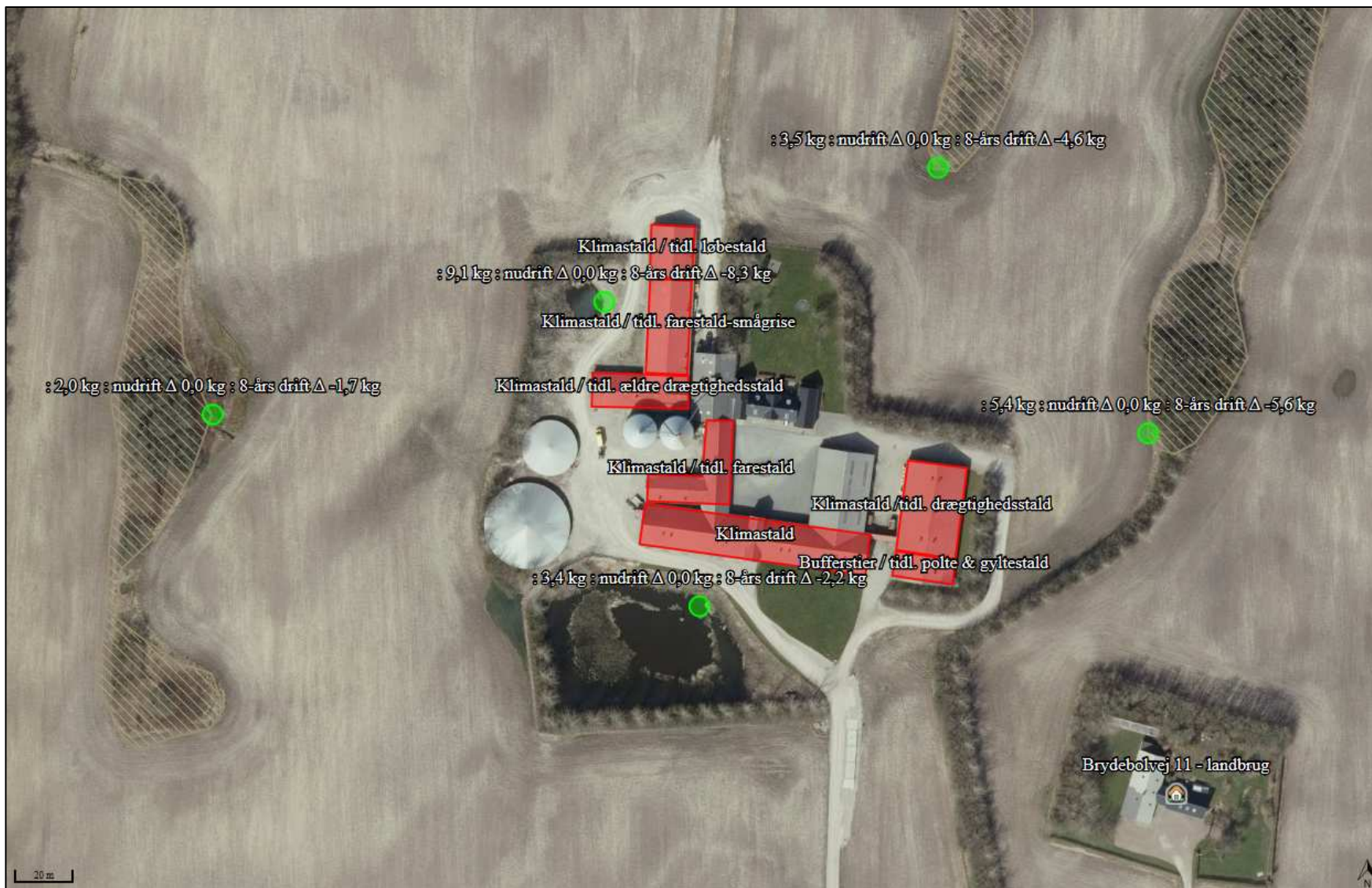

Bilag 2

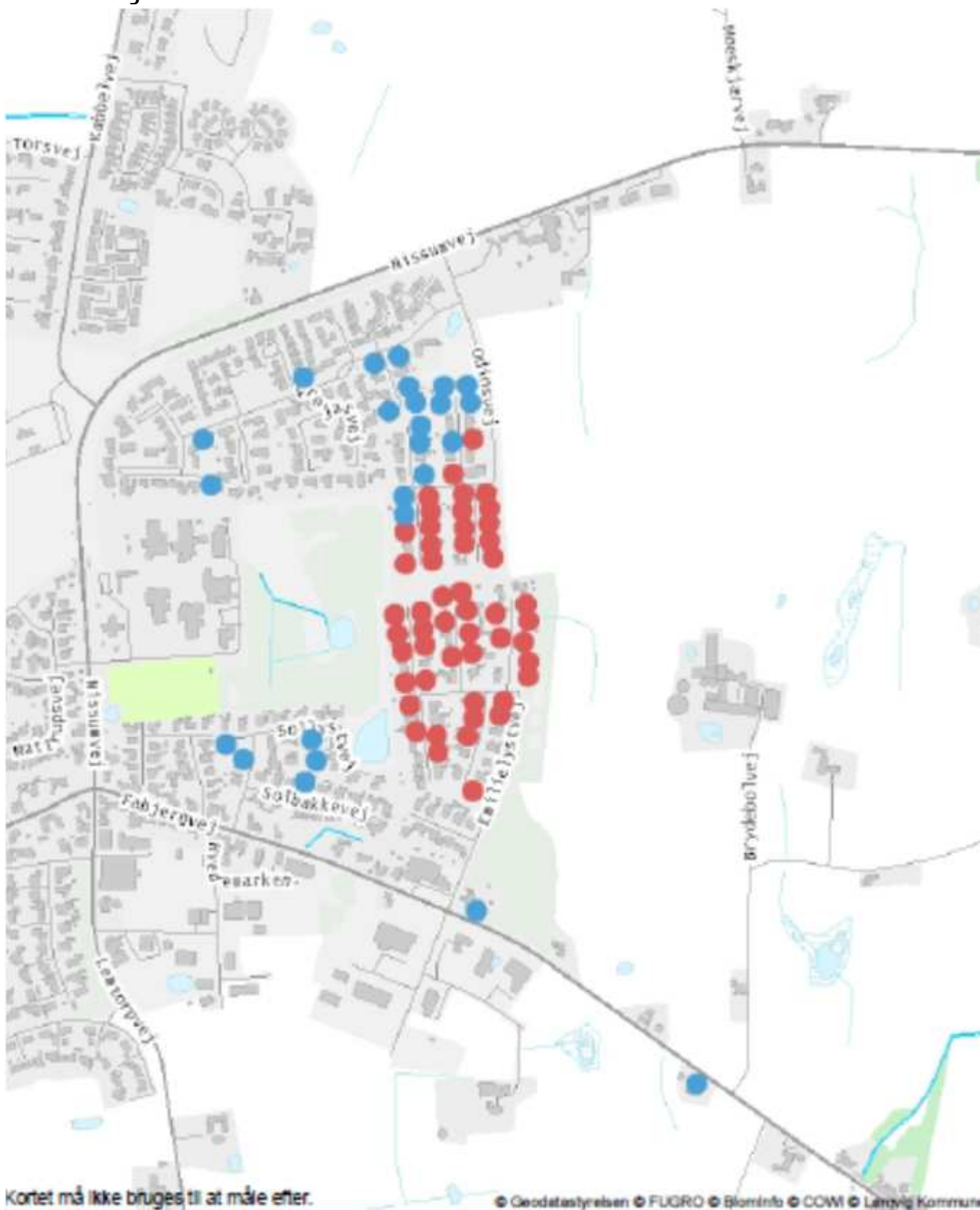

Totaldeposition af ammoniak på kategori 2- og 3-natur og anden beskyttet natur. Kortudsnit fra www.husdyrgodkendelse.dk, skema 208 870. Skraveringer er kategori 2-natur. Der er ikke kategori 1-natur indenfor det viste kortudsnit.

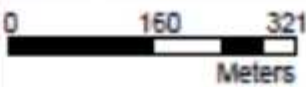
Deposition af ammoniak på kategori 3-natur og anden beskyttet natur. Værdierne for hvert beregningspunkt i læseretningen er: totaldeposition, merdeposition i forhold til nudrift og merdeposition i forhold til 8-årsdrift [kg N/ha/år]. Kortudsnit fra www.husdyrgodkendelse.dk, skema 208 870. Skraveringer er kategori 3-natur (mose). Der er ikke kategori 1- og 2-natur indenfor det viste kortudsnit.

Bilag 3

Høringssvar - Brydebol

~~Rød~~-grøntafstand ikke overholdt. Blå-grøntafstand overholdt

Dato: 30.04.2019

LEMVIG KOMMUNE

Rådhusgade 2, DK-7620 Lemvig - Telefon: 96 63 12 00
Internet: www.lemvig.dk - E-mail: lemvig@lemvig.dk

Bilag 4

Forslag til § 16b-tilladelse af husdyrbrug – Brydebølgevej 9, 7620 Lemvig: Oversigt over høringssvar og administrationens bemærkninger

Høringssvar (brevnr.)	Navn/adresse	Høringssvar	Administrationens bemærkninger
Nr. 1 (brevnr. 7)	Hanne Christensen og Jørn Andreasen Solbakkevej 7	<i>Vi ønsker ikke, at der skal være smågriseproduktion på Brydebølgevej 9, da der allerede er lugt gener der fra.</i>	Afstand til staldanlæg cirka 730 meter. Lugtgenafstand overholdt.
Nr. 2 (brevnr. 9)	Ann og Ivan Kjælder Emilielystvej 68	<i>Som husejere på Emilielystvej kan vi kun være meget bekymrede for øgede lugtgener ved tilladelse til projektet, hvor formålet er effektivisering og mere fleksibilitet i forhold til antalsvin og vægtgrænser. Vi læser heraf, at produktionen af smågrise vil øges. Vi oplever allerede nu lugtgener hver gang der er østenvind, og selvom vestenvinden er fremherskende i vores område som anført i projektbeskrivelsen, så er det bestemt ikke kun i efterårsmånederne at vi oplever østenvind, men derimod også ofte i forårs- og sommermånederne, hvor vi jo meget gerne vil være ude og have vinduer og døre åbne. Så selvom vi har forståelse for ønsket om effektivisering i driften af virksomheden, så overstiger bekymringen for øgede lugtgener og en generel forringelse af vores hverdagsliv i og omkring vores bolig/boligområde dette. Vi må derfor også forvente, at der ved en given tilladelse til projektet stilles klare og ufravigelige krav om at der gøres alt for at reducere lugtgenerne, og hvordan dette skal gøres, samt at der føres tilsyn med at dette sker.</i>	Afstand til staldanlæg cirka 430 meter. Lugtgenafstand ikke overholdt.
Nr. 3 (brevnr. 11)	Benny Pedersen Solbakkevej 3	<i>Vi vil gerne indgive protest mod husdyrbruget da der i perioder er meget generende lugtgener.</i>	Afstand til staldanlæg cirka 710 meter. Lugtgenafstand overholdt.
Nr. 4 (brevnr. 12)	Jane Knudsen og Kenny Dahl Sollystvej 12	<i>Vil gerne på vegne af Sollystvej 12 gøre indsigelse imod at Brydebølgevej 9 7620 Lemvig får lov til at overgå til stipladsmodel og det eksisterende staldanlæg godkendes til forsat smågriseproduktion. Mener det er helt forkert at der i det hele taget er svineproduktion så tæt på bebygget område, da vi næsten hver gang der er østenvind har lugten af svin oppe fra Brydebølgevej 9 i området samt når der spredes gylle.</i>	Afstand til staldanlæg cirka 590 meter. Lugtgenafstand overholdt.
Nr. 5 (brevnr. 13)	Helle og Ole Byskov Emilielystvej 54	<i>Da vi bor inden for lugtgenegrænsen til husdyrbruget Brydebølgevej 9, Lemvig, er vi hørigsberettigede. Den rettighed har vi tænkt os at benytte, - derfor denne svarskrivelse. Ansøger anmoder om dispensation i henhold til 50% reglen. Det er en undtagelse for lugtbeskyttelses-niveauet. Afstandskravet for lugt i byzone er 553,5 m - den faktiske afstand til byzone er 286 m. Afstandskravet kan altså ikke overholdes til 95 ejendomme. Natur og miljø i Lemvig kommune, vurderer således at et stort antal beboere i et almindeligt parcelhuskvarter, udsættes for overskridelse af lugtgenefstanden, og at det derfor kan være problematisk at fravige lugtbeskyttelses niveauet. Hvis man på kommunens hjemmeside læser referatet fra udvalgs mødet 25.03.2019, står der at lugtgener fra svinebrugets drift og kørsel med gylle er to forskellige ting, og at gylleudbringning ikke er en del af ansøgningen. Men indirekte hænger tingene vel sammen. Og det er altså ikke kun når der bringes gylle ud, der er lugtgener. Vi synes det er utroligt at man i sin tid har givet tilladelse til en landbrugsbedrift af den her karakter, få hundrede meter fra byzone og parcelhuse. Men nu ligger det der, og de gener der følger med, har vi efterhånden levet med i en del år. Men at give dispensation til noget, som måske øger lugtgenerne, og som kan levetids forlænge driften - det ønsker vi ikke. Derfor er vi meget imod at man imødekommer ansøgningen.</i>	Afstand til staldanlæg cirka 380 meter. Lugtgenafstand ikke overholdt.
Nr. 6 (brevnr. 14)	Helle Bro Frejasvej 105	<i>Jeg bor på Frejasvej 105, Lemvig og vil gerne tilkendegive, at jeg er imod § 16 b – miljøtilladelsen til landbrug, Brydebølgevej 9, 7620 Lemvig. I udkastet til miljøtilladelsen er det angivet, at der anvendes 50% reglen, idet husdyrbruget ikke kan overholde lugtgenegrænserne til 95 ejendomme i Lemvig-byzone samt til samlet bebyggelse. Mine vigtigste ankepunkter er: - Der er ofte en meget generende lugt af gylle – værst når vinden er i øst - Det er ind imellem svært at tørre tøj udendørs på grund af lugt i tøjet - Der måske er en sammenhæng mellem meget kraftig algebelægning på tage og mursten grundet gyllespredning Jeg skal bede om en kvittering for modtagelse af min tilkendegivelse.</i>	Afstand til staldanlæg cirka 790 meter. Lugtgenafstand overholdt.
Nr. 7 (brevnr. 15)	Arne Fiisø Emilielystvej 28	<i>Vi har modtaget brev ang. Lugtscener fra brydeboel. Hvor der er skrevet der ikke er lugt fra staldene. Vi bor i den yderste række mod øst på emilielystvej. Vi oplever rigtig tit med østen vind, eller stille vind. En kvalm og stram lugt fra stalenede. Sidste sommer måtte vi flere gange, gå ind og sidde. For ikke kunne være for lugten. Fem min. Efter ventilation går i gang har vi lugt. Vi hører når det starter og ganske kort efter kommer lugten. Manden står op halv fire på job og der lugter det</i>	Afstand til staldanlæg cirka 270 meter. Lugtgenafstand ikke overholdt.

Bilag 4

		<i>meget, i stille vejr. Sover tiest med lukkede vinduer for lugt. Har selv atsmå. Og mærker tydelig påvirkning som trykken og sværere at trække luft. Tøj kan vi tit slet ikke hænge ud. Der er problemer. Har ikke som sådan klaget før. Men nu hvor der bliver hørt. Har vi brug for at få nævnt. Ikke et angreb på bonden, men på det er blevet for stort og for tæt på os. Vi har boet her siden 1981. Og er blevet værre med lugt de seneste år. Er både kede af lugten. Men også bekymrede hvad den gør ved os. Mærker tydelig på krop når det er værst. Det er ikke i forbindelse med udkørring, jeg tænker. Det er selvfølgelig slem der. Men det er jo sådan det er. Det her er bare næsten daglig dag. Og fra udluftningen. Den er meget koncentreret.</i>	
Nr. 8 (brevnr. 16)	Lene Pilegaard Frejasvej 99	<i>Undertegnede tillader sig herved at afgive høringssvar i forhold til ændring af husdyrtilladelse Brydebolvej 9. Lemvig Kommune konstaterer i det tilsendte materiale (s. 24), at der ikke tidligere er konstateret væsentlige luftgener fra selve staldanlægget. Jeg bliver forundret over at læse dette, da jeg som beboer i området igennem adskillige år har oplevet væsentlige lugtgener fra staldanlægget ved visse vind- og vejrforhold uafhængig af årstiderne. I samme afsnit konkluderer kommunen ligeledes, at en tilladelse ikke medfører et forøget lugtbidrag. Det er min klare overbevisning, at flere dyr med højere vægt vil øge luftgenerne fra staldanlægget. På baggrund af ovenstående mener jeg ikke, at der bør gives tilladelse til at ændre i den eksisterende godkendelse. Jeg vurderer, at husdyrbruget ikke kan drives som ansøgt uden væsentlige lugtgener.</i>	Afstand til staldanlæg cirka 820 meter. Lugtgenerafstand overholdt.
Nr. 9 – 36 (brevnr. 17)	Laurits Vejlbj Emilielystvej 20 Jette Rønn og Jens Andersen Emilielystvej 21 Grethe og Freddy Gjelstrup Emilielystvej 22 Dorthe og Flemming Lundhøj Emilielystvej 23 Helle og Heine Kruse Emilielystvej 24 Mona og John Lauridsen Emilielystvej 26 Joan og Arne Filsø Emilielystvej 28 John Søgaard Emilielystvej 33 Preben Sigaard Emilielystvej 34 Iben og Henrik Bjerrum Emilielystvej 36 Iris H. V. Proppé og Peter Lorentsen Emilielystvej 39 Lene Kallesøe og Per Andreasen Emilielystvej 41 Inger Torp og Ole Zinck Nielsen Emilielystvej 43	<i>[Adresse] vil hermed modsætte os tilladelsen, begrundelse er som følgende: Høringssvar vedr. § 16 b-tilladelse, Brydebolvej 9, 7620 Lemvig I udkastet til § 16 b-miljøtilladelsen for Brydebolvej 9, 7620 Lemvig er det angivet, at der anvendes 50 %-reglen, idet husdyrbruget ikke kan overholde lugtgenegrænserne til 95 ejendomme i Lemvig-byzone samt til samlet bebyggelse. Som beboer i Lemvig bliver jeg nødt til at påpege, at der lugter meget kraftigt af gylle i store dele af byen, hver gang vinden er i øst. Det bliver ofte så voldsomt, at jeg og min familie ikke kan opholde os i haven, hænge tøj til tørre udendørs eller lufte ud. Dette har været et problem gennem de sidste otte års tid. Der er tidligere klaget over lugt fra gyllekørsel, men vi oplever også stærkt generende lugt i perioder, hvor der ikke bringes gylle ud umiddelbart øst for Lemvig. Vi mener derfor ikke, at det er berettiget, at kommunen anvender 50 %-reglen, da husdyrbruget allerede nu i drift er årsag til væsentlige lugtgener i Lemvig. Vi anmoder venligst om, at landmanden bliver pålagt at udføre lugtreducerende tiltag, selv om han ikke bygger nye anlæg eller foretager godkendelsespligtig renovering i de eksisterende anlæg, da der ikke kun er tale om gener ved en eller få beboelser uden landbrugspligt, men store dele af indbyggerne i byzone og samlet bebyggelse i landzone.</i>	44 underskrivere af samme brev. Afstand til staldanlæg 250 – 450 meter. Lugtgenerafstand ikke overholdt (gælder alle 44).

Bilag 4

	<p>Gitte og Hans Riise Emilielystvej 46</p> <p>Ib Thomsen Emilielystvej 48</p> <p>NN Emilielystvej 49</p> <p>Helle og Henrik Eriksen Emilielystvej 50</p> <p>Ulla Krabbe Emilielystvej 51</p> <p>Palle Johansen Emilielystvej 58</p> <p>Alf Bilstrup Emilielystvej 62</p> <p>Sonja og Knud Hansen Emilielystvej 63</p> <p>Poul Erik Axelsen Emilielystvej 66</p> <p>Lotte Kjeldsen og Mikkel Jensen Emilielystvej 67</p> <p>Anne Lise og Knud Kynde Emilielystvej 70A</p> <p>Astrid og Lauge Domino Emilielystvej 72A</p> <p>Iben Jakobsgaard Emilielystvej 74</p> <p>Herluf Jensen Emilielystvej 76</p> <p>Henning Baron Emilielystvej 80</p>		
Nr. 37 (brevnr. 18)	Kay Poulsen Odinsvej 6	<p>I udkastet til § 16 b-miljøtilladelsen for Brydebovej 9, 7620 Lemvig er det angivet, at der anvendes 50 %-reglen, idet husdyrbruget ikke kan overholde lugtgenegrænserne til 95 ejendomme i Lemvig-byzone samt til samlet bebyggelse. Som beboer i Lemvig bliver jeg nødt til at påpege, at der lugter meget kraftigt af gylle i store dele af byen, hver gang vinden er i øst. Det bliver ofte så voldsomt, at jeg og min familie ikke kan opholde os i haven, hænge tøj til tørre udendørs eller lufte ud. Dette har været et problem gennem de sidste otte års tid. Der er tidligere klaget over lugt fra gyllekørsel, men vi oplever også stærkt generende lugt i perioder, hvor der ikke bringes gylle ud umiddelbart øst for Lemvig. Vi mener derfor ikke, at det er berettiget, at kommunen anvender 50 %-reglen, da husdyrbruget allerede nu i drift er årsag til væsentlige lugtgener i Lemvig. Vi anmoder venligst om, at landmanden bliver pålagt at udføre lugtreducerende tiltag, selv om han ikke bygger nye anlæg</p>	<p>Afstand til staldanlæg cirka 460 meter.</p> <p>Lugtgenefastholdelse ikke overholdt.</p>

Bilag 4

		eller foretager godkendelsespligtig renovering i de eksisterende anlæg, da der ikke kun er tale om gener ved en eller få beboelser uden landbrugspligt, men store dele af indbyggerne i byzone og samlet bebyggelse i landzone.	
Nr. 38 (brev nr. 19)	Svend Smedegaard Sollystvej 10	Vi er meget generet af lugten fra besætningen på gården, især når vinden kommer fra øst.	Afstand til staldanlæg cirka 590 meter. Lugtgenerafstand overholdt.
Nr. 39 (brevnr. 20)	Jens Andersen Emilielystvej 21	vi har boet på Emilielystvej siden 1997, hvor lugten er blevet mærkbar værre i de år Torben Havskov har drevet landbruget, og har også klaget telefonisk, ved også at mange andre har klaget til kommunen. Da han overtog gården, og ville omlægge produktionen, blev vi lovet der ikke ville være større lugtsener, men det må vi i dag sige at det er der. Når der er godt vejr er vinden oftest i øst og lugten meget ubehagelig, fra stald og produktion, til tider så slem at man føgles ubehag, det kan ikke være rigtig at man skal have det sådan ved at opholde sig i sit eget hjem. Jeg har selvfølgelig forståelse for at han til tider kører gylle på markerne det må være sådan, det er lugten fra produktion og stalde som er der lige så snart at der er vindstille, østen, sydøst, nordøst vind. det kan ikke være rigtigt at Lemvig kommune vil give dispensation til at så mange af byens borger skal have så store lugtsener.	Afstand til staldanlæg cirka 280 meter. Lugtgenerafstand ikke overholdt.
Nr. 40 (brevnr. 21)	Anita og Claus Damgaard Solbakkevej 24	Hermed gøres indsigelse til den miljøtilladelse som Lemvig Kommune planlægger at give til aktiviteter på ovenstående adresse, Brydebovej 9. Undertegnede finder det uacceptabelt at Kommunen ikke kræver anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi, BAT, til rensning af luften/ventilationen fra produktionsbygningerne således at lugtgener begrænses til et minimum. Vi har siden 1992 boet på Solbakkevej 24 og har i alle årene oplevet lugtgener hen over hele året ved østen vind. Den nuværende ejer af Brydebovej 9 har åbenbart erhvervet ejendommen så sent som 2011 og har jo hele tiden været bekendt med nærheden til byzone. Vi finder det derfor ikke acceptabelt at ejeren får medhold i argumentationen "Det vurderes derfor, at yderligere tiltag, ikke vil være proportionelt med omkostningerne på denne ejendom." (til fjernelse af lugtgener). Ejeren har ved erhvervelsen af ejendommen været bekendt med at produktionen ikke var forsynet med BAT, bedst tilgængelig teknologi, til lugtbekæmpelse. Det kan derfor ikke være nogen overraskelse for ham at der ved fornyelse af Miljøtilladelsen kan stilles krav om anvendelse af bedst tilgængelige teknologi til minimering af lugtgenerne. Lemvig kommune har i den aktuelle sag en enestående chance til at miljøforholdene på Brydebovej 9 bringes op til nutidens miljøkrav i 2019. I oplægget er oplistet en lang række naboer som er udsat for lugtgener og undertegnede finder det urimeligt at så mange mennesker udsættes for gener som kan reduceres ved anvendelse af BAT, bedst tilgængelige teknologi. Undertegnede må på baggrund af ovenstående protestere mod at Lemvig Kommune giver den ansøgte Miljøtilladelse uden at kræve anvendelse af bedst tilgængelig teknologi til minimering af lugtgenerne.	Afstand til staldanlæg cirka 610 meter. Lugtgenerafstand overholdt.
Nr. 41 (brevnr. 24)	Lars Jespersen Odinsvej 30	I udkastet til § 16 b-miljøtilladelsen for Brydebovej 9, 7620 Lemvig er det angivet, at der anvendes 50 %-reglen, idet husdyrbruget ikke kan overholde lugtgenegrænserne til 95 ejendomme i Lemvig-byzone samt til samlet bebyggelse. Som beboer i Lemvig bliver jeg nødt til at påpege, at der lugter meget kraftigt af gylle i store dele af byen, hver gang vinden er i øst. Det bliver ofte så voldsomt, at jeg og min familie ikke kan opholde os i haven, hænge tøj til tørre udendørs eller lufte ud. Dette har været et problem gennem de sidste otte års tid. Der er tidligere klaget over lugt fra gyllekørsel, men vi oplever også stærkt generende lugt i perioder, hvor der ikke bringes gylle ud umiddelbart øst for Lemvig. Vi mener derfor ikke, at det er berettiget, at kommunen anvender 50 %-reglen, da husdyrbruget allerede nu i drift er årsag til væsentlige lugtgener i Lemvig. Vi anmoder venligst om, at landmanden bliver pålagt at udføre lugtreducerende tiltag, selv om han ikke bygger nye anlæg eller foretager godkendelsespligtig renovering i de eksisterende anlæg, da der ikke kun er tale om gener ved en eller få beboelser uden landbrugspligt, men store dele af indbyggerne i byzone og samlet bebyggelse i landzone.	Samme indsigelse som nr. 37 og samme ordlyd som Nr. 9-36. Afstand til staldanlæg cirka 500 meter. Lugtgenerafstand overholdt.
Nr. 42 (brevnr. 25)	Charlotte Baron Hvas Frejasvej 122	Vedrørende den ønskede husdyrstilladelse på Brydebovej 9, kan jeg som husejer på Frejasvej 122 være bekymret for øgede lugtgener ved tilladelse til projektet. I projektet beskrives det, at formålet er effektivisering og mere fleksibilitet i forhold til antal svin og vægtgrænser. Jeg læser hermed, at produktionen af grise vil øges. Med den nuværende afstand mellem mit hus og Brydebovej 9, oplever jeg allerede nu lugtgener hver gang der er østenvind. Jeg er godt klar over, at der er mest vestenvind i vores område, som det også beskrives i projektet - dog er jeg er helt uenig i, at det hovedsageligt er i efterårsmånederne, at vi oplever østenvind - jeg vil påstå, at det oftest er i forårs- og	Afstand til staldanlæg cirka 730 meter. Lugtgenerafstand overholdt.

Bilag 4

		<p>sommertidene, hvor det samtidig er der, hvor jeg meget gerne vil være ude og have vinduer og døre åbne. Selvom jeg har forståelse for ønsket om effektivisering i driften af virksomheden, så må jeg sige, at bekymringen for øgede lugtgener overstiger dette og deraf en generel forringelse af hverdagslivet i og omkring det meget store boligområde tæt på Brydebølvej.</p> <p>Jeg må derfor også forvente, at der ved en given tilladelse til projektet stilles klare krav til, at der skal gøres alt for at reducere lugtgenerne, og hvordan dette skal gøres, samt at der føres tilsyn med at dette sker.</p>	
Nr. 43 (brevnr. 26)	Aleks Riis Emilielystvej 44	<p>Da lugtgenerne i dag er meget store kan jeg ikke acceptere projektet om ombygning.</p> <p>Vi oplever kraftig lugt af gylle i lange perioder hvert år. Lugten er så kraftig at vi ikke kan opholde os i haven, lufte ud eller tørre tøj udendørs. Dette har været et problem i mange år.</p> <p>Der skal en radikal ændring til for at lugtgenerne forsvinder og det kan jeg desværre ikke se er til stede i det materiale der er fremsendt.</p>	<p>Afstand til staldanlæg cirka 330 meter.</p> <p>Lugtgenerafstand ikke overholdt.</p>
Nr. 44 (brevnr. 27)	Inger og Erik Sinkbæk Fabjergvej 37	<p>Vi har - jævnfør underskrevne - begge modtaget brev med overskriften "Nabohøring - husdyrtilladelse - Brydebølvej 9". Vi har desværre mange gener i form af ubehagelig lugt fra en svinebestand ud over, at vi naturligvis også har den periodiske lugt i forbindelse med gylleudspreddning, men det er naturligvis noget andet i forhold til denne nabohøring.</p> <p>Vi har efterhånden lugten fra en svinebestand (staldlugt) flere gange om dagen. Tidligere oplevede vi kun denne lugt en enkelt gang om dagen, men omvendt fandt det altid sted omkring spisetid mellem kl. 18.00 og 19.30.</p> <p>Når denne lugt opleves, er det ikke ligefrem behagelig at indtage og nyde mad udendørs.</p> <p>Den stærke staldlugt opleves nu, at ligge på forskellige tidspunkter i løbet af dagen.</p> <p>Når det står på, er det meget generende for os og det er en lugt, som "sætter sig" i lang tid i inventar, tøj m.v., hvis vi ikke er opmærksomme på, at få lukket alle døre, vinduer og garageporte.</p> <p>Vi vil således være bekymret, hvis vi oplever, at der bliver tiltag omkring den ubehagelige lugt fra svinebestanden - som altså tydeligvis stammer fra en svineproduktion.</p> <p>Vi har ladet os fortælle, at der kan opstilles en form for filtre, som vil kunne afhjælpe den ildelugtende svinestald. Vi har ikke den fornødne viden herom, men vi vil tillade os, at gøre opmærksom på, at der måske ligger en mulighed, således at staldlugten vil kunne minimeres, da lugten - jfr. ovenfor - beklageligvis er meget generende for os.</p>	<p>Afstand til staldanlæg cirka 460 meter.</p> <p>Ejendommen ligger uden for byzone. Indgår i samlet bebyggelse.</p> <p>Lugtgenerafstand overholdt (afstandskrav 311 meter).</p>
Nr. 45 (brevnr. 30)	Lisbeth Schrøder Emilielystvej 52	Samme høringssvar som Nr. 9-36	<p>Afstand til staldanlæg cirka 390 meter.</p> <p>Lugtgenerafstand ikke overholdt.</p>
Nr. 46 (brevnr. 31)	Rune Arnbjörn Fabjergvej 58	<p>Som nabo til ansøgeren af miljøtilladelsen - er vi allerede stærkt plaget af de hyppige, stærkt gennemtrængende og voldsomme lugtgener fra svinevirksomheden.</p> <p>Som følge af lugtgenerne er hele familiens gøremål og muligheder for udeliv altid reguleret af, hvor voldsomme lugtgenerne er.</p> <p>Sammen med lugtgenerne kommer også et enormt pres af fluer.</p> <p>- Når vinden bærer lugten VÆK fra vores matrikel kan vi opholde os udendørs i vores store have, - vi kan holde vinduer og døre åbne som vi vil, - ligesom der kan tørres tøj udendørs.</p> <p>- MEN desværre oplever vi ofte, at vi får ødelagt dage, aftener, og weekender på grund af lugt af svin, ligesom vi bliver nødt til at vaske tøjet om igen, hvis vi ikke nåede at få det ind.</p> <p>Mig bekendt er der ikke installeret tilstrækkeligt luftrensingsanlæg på ejendommen, så vores nuværende problem kunne måske mindskes, hvis der blev installeret et effektivt anlæg på virksomheden.</p> <p>Idet vi gennem de seneste 10 år med mellemrum har rettet telefonisk henvendelse til kommunen og klaget over de voldsomme lugtgener, både fra gyllespredning op til og på helligdage, men hovedsageligt fra svinevirksomheden - undrer jeg mig såre over, at der i høringsskrivelsen fra kommunen påstås, at der ikke er modtaget klager over lugtgenerne fra selve virksomheden. Jeg er også bekendt med, at andre fortvivlede borgere har rettet forgæves henvendelse i den anledning.</p> <p>Så vidt jeg er bekendt, indeholder Offentlighedsloven klare regler om notatpligt i forbindelse med klager af denne art. Ved et par af mine henvendelser er jeg blevet spurgt, om jeg selv kunne tage kontakt med virksomhedens ejer og forelægge ham problemet. Selvom jeg i flere tilfælde har accepteret denne fremgangsmåde har jeg naturligvis haft tillid til, at der blev taget notat på min henvendelse. Jeg mener, at kommunen skulle have vejledt mig om at indgive min klage skriftligt, hvis en mundtlig ikke blev vurderet som valid.</p> <p>Men det kan jeg så forstå, at der ikke er blevet - altså taget notat - og det efterlader mig med en rigtig kedelig fornemmelse af ikke at blive respekteret på samme måde, som hvis der blev klaget over enhver anden industrivirksomhed med urimelig høj støj-, røg- eller lugtudledning/forurening - til stor gene for det omgivende miljø.</p>	<p>Bemærkninger til høringssvar vedlagt som bilag.</p> <p>Afstand til staldanlæg cirka 570 meter.</p> <p>Enkelt beboelse i landzone.</p> <p>Lugtgenerafstand overholdt (afstandskrav 175 meter).</p>

Bilag 4

		<p>Ovennævnte er en både en beskrivelse af de vilkår vi har været nødt til at finde os i gennem så mange år, og samtidig er det en klage, dels over den vedvarende gene lugt og fluer fra virksomheden udleder og dels over, at mine tidligere klager ikke er blevet respekteret/behandlet.</p> <p>For god ordens skyld har jeg udfærdiget klagerne særskilt, men indsender dem samtidigt med høringssvaret.</p> <p>Mit høringssvar er, ikke overraskende, et stort NEJ til, at kommunen giver ansøger tilladelse til det ønskede. Jeg har forstået, at det alene drejer sig om indretning i eksisterende bygninger og altså ikke en bygningsmæssig udvidelse, men jeg forestiller mig ikke, at der ansøges om at gå ned i antallet af dyr i virksomheden, snarere tværtimod, - at der ønskes tilladelse til øget produktion, hvilket vil medføre både dyrene og omgivelserne en øget belastning. Ansøgeren har jo indtil nu vist med tydelighed, at han IKKE varetager omgivelsernes hensyn, sådan som virksomheden fungerer i dag.</p> <p>Som en yderligere beskrivelse af de følger ansøgerens måde, at drive sin virksomhed på - medfører for os - kan jeg nævne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at vi har været så heldige, at der naturligt gror en sjælden orkide - gøgeurt ved vores lille vandhul, der ligger i forbindelse med/er afhængigt af et lille vandløb - men at dette er blevet tørlagt ved ansøgers sidste grøftegravninger, hvorfor vores vandhul nu er næsten udtørret (kun okker tilbage) og dermed elimineret muligheden for orkideens overlevelse. Efter dræningen af den naturlige vandstand skabes der, som nævnt, okker, hvilket forhindrer tidligere tiders bestand af salamandere, frøer og andre padder. - at der ofte bliver sprøjtet marker rundt om vores matrikel på en måde, og i sådanne vejrforhold, så en anseelig del af vores have bliver ramt af giften - til skade for de dyr, urter, buske og træer vi værner om hos os selv. <p>'Selvom' der blot er tale om den lille habitat, som vores matrikel udgør, er det af yderste vigtighed for os at skabe, støtte og opretholde en lille sund naturø midt mellem markerne omkring os.</p> <p>I forlængelse af vores omsorg for naturen har vi undret os meget over de tiltag der er gjort/ikke er gjort - i forhold til at forsøge at bremse kvælstofudledningen i Lemvig Sødal med bassiner. Var det ikke en idé, at se på de marker som skråner meget ned mod de vandløb, der fører vandet til Lemvig sø?</p> <p>Vi bor op til en mark, som dyrkes af ansøgeren, og vi kan gang på gang konstatere, at når gyllen er kørt ud, og regnen kommer - så kan man se den løbe i grøften, - eller tilløbet til Skødbæk å, som det faktisk er.</p> <p>Bør man ikke overveje at regulere tilførslen af kvælstofudledningen, hvis man gerne vil beskytte vandmiljø, som vandløb, Skødbæk å og Lemvig sø - overveje at standse ulykken hvor den sker?</p>	
<p>Nr. 47 -77 (brevnr. 43)</p>	<p>Odinsvej Grundejerforening Frejasvej 13</p> <p>Svend Rasmussen Odinsvej 10</p> <p>Vibeke og John Nielsen Odinsvej 12</p> <p>Lotte Pedersen og Bo Jensen Odinsvej 18</p> <p>Vibeke Højbjerg og Søren Hansen Odinsvej 20</p> <p>Birthe Skaarup Odinsvej 24</p> <p>NN (ikke underskrevet) Odinsvej 28</p> <p>Gert Henriksen Odinsvej 34</p> <p>Berit og Steen Istrup</p>	<p>Vi bor på [adresse] og vil gerne indgive en klage imod § 16b-miljøtilladelsen. I udkastet til § 16 b-miljøtilladelsen for Brydebovej 9, 7620 Lemvig er det angivet, at der anvendes 50 %-reglen, idet husdyrbruget ikke kan overholde lugtgenegrænserne til 95 ejendomme i Lemvig-byzone samt til samlet bebyggelse.</p> <p>Som beboer i Lemvig bliver vi nødt til at påpege, at der lugter meget kraftigt af gylle i store dele af byen, hver gang vinden er i øst. Det bliver ofte så voldsomt, at jeg og min familie ikke kan opholde os i haven, hænge tøj til tørre udendørs eller lufte ud. Dette har været et problem gennem de sidste otte års tid. Der er tidligere klaget over lugt fra gyllekørsel, men vi oplever også stærkt generende lugt i perioder, hvor der ikke bringes gylle ud umiddelbart øst for Lemvig.</p> <p>Vi mener derfor ikke, at det er berettiget, at kommunen anvender 50 %-reglen, da husdyrbruget allerede nu i drift er årsag til væsentlige lugtgener i Lemvig.</p> <p>Vi anmoder venligst om, at landmanden bliver pålagt at udføre lugtreducerende tiltag, selv om han ikke bygger nye anlæg eller foretager godkendelsespligtig renovering i de eksisterende anlæg, da der ikke kun er tale om gener ved en eller få beboelser uden landbrugspligt, men store dele af indbyggerne i byzone og samlet bebyggelse i landzone.</p>	<p>52 underskrivere af samme brev, indsendt af Odinsvej Grundejerforening. 32 adresser.</p> <p>Afstand til staldanlæg 340 – 630 meter.</p> <p>Lugtgenef afstand overholdt for 13 adresser: Odinsvej 10 – 24, 46-50 og Frejasvej 11- 25.</p> <p>Lugtgenef afstand ikke overholdt for de øvrige 19 adresser.</p>

Bilag 4

Odinsvej 36		
Erik Esbersen Odinsvej 46		
Leo Vajhøj Odinsvej 48		
Bente Lykke og Mogens Kirk Odinsvej 50		
Jytte og Henning Keseler Odinsvej 54		
Lotte og Ole Bøg-Jensen Odinsvej 58		
Charlotte og Dennis Greve Odinsvej 60		
Jette og Ole Trillingsgaard Odinsvej 62		
Lisbet Pedersen og Leif Andersen Odinsvej 64		
Susan og Peter Risom Odinsvej 66		
Heidi Jensen og Karsen Kjølhede Odinsvej 68		
Jytte og Ove Kjærsgaard Odinsvej 70		
Grethe og Jan Rasmussen Odinsvej 72		
Alis Klinkby Jacobsen Odinsvej 74		
Anne-Mette og Poul Poulsen Odinsvej 80		
Dan Vinther Odinsvej 82		
Johanne og Jan Lund Odinsvej 84		
Inga Skafsgaard og Kurt Jeppesen Odinsvej 86		
Jeannette og Allan Iversen		

Bilag 4

	<p>Odinsvej 88</p> <p>Jette Larsen Frejasvej 11</p> <p>Maja og Jens Christian Nielsen Frejasvej 15</p> <p>Henny og Ole Skov Frejasvej 17</p> <p>Tinna og Søren Skafsgaard Hansen Frejasvej 19</p> <p>Lisa og Kenneth Schriver Frejasvej 25</p>		
Nr. 78 (brevnr. 52)	Tina Mortensen Nissumvej 50	Høringssvar vedlagt som bilag. Indeholder en underskriftsindsamling med 64 underskrifter, antageligt beboere i nærområdet.	<p>Bemærkninger til høringssvar vedlagt som bilag.</p> <p>Afstand til staldanlæg cirka 700 meter.</p> <p>Enkelt beboelse i landzone.</p> <p>Lugtgenafstand overholdt (afstandskrav 175 meter).</p>
	76 adresser (2 adresser optræder to gange)		<p>Høringssvar fra 50 private beboelser (ud af 90), hvor lugtgenekriteriet ikke er overholdt.</p> <p>26 høringssvar fra beboelser, hvor lugtgenekriteriet er overholdt.</p>

Bilag 5

Høringssvar ang.

§ 16b-tilladelse af husdyrbrug,

CVR-nr. 29304823

P-nr. 1003525112

Brydebolvej 9, 7620 Lemvig

Matrikelnr. 10a, Lemtorp, Lemvig Jorder

Torben Hauskov ønsker at omlægge sin svineproduktion til stipladsmodellen. Det forslag ønsker vi som høringsberettigede naboer ikke, at kommunen skal godkende. Vi ønsker, at Torben Hauskov holder sig til det, han stillede i udsigt, da han i 2011 overtog bedriften og fik tilladelse til at føre svineproduktionen videre, jfr. *Notater fra møde vedr. Torben Hauskov (473827)*, af 1. marts 2011, hvor kommunens embedsmand påpeger, at "Lugt og naboer er den største bekymring vedr. denne ejendom". Hauskov beroliger ifølge samme notat med at "det er planen at ejendommen skal afvikles på sigt"¹. Vi ønsker, at Hauskov står ved denne plan om at afvikle ejendommen.

Desværre er det overproduktion snarere end afvikling, der har karakteriseret Hauskovs brug af produktionsanlæggene på Brydebol. Siden Hauskov overtog ejendommen i 2011, har der været to tilsyn. Ved begge tilsyn har tilsynsførende konstateret overproduktion:

Tilsynsrapport 2015 - Brydebolvej 9 (1037561).DOCX

Tilladt dyrehold: 36.000 smågrise (7,3 – 30 kg), jf. anmeldelse fra 2011. Der er cirka 44.000 smågrise i gødningsregnskabet for 2013/14, og ejer oplyser, at det ønskes at fastholde denne produktionsstørrelse. Det indskræpes, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 68, at dyreholdets størrelse lovliggøres.

Tilsynsrapport 2018 - Brydebolvej 9.

den tilladte produktion er: (..) 158,44 DE.

Der er produceret (...) 173,74 DE

Der er altså en overproduktion på 15,3 DE. Du kan med fordel gøre brug af stipladsmodellen, og du har allerede kontaktet din landbrugsrådgiver for en ansøgning.

Indskræpelse:

Det indskræpes, at du får tilrettet din produktion til det tilladte. Alternativt kan du søge om tilladelse til det ændrede dyrehold jf. § 70* i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det er svært at læse ovenstående notat anderledes, end at den ansøgte overgang til stipladsmodellen kan være en lovliggørelse af den overproduktion, som allerede finder sted på Brydebol. Det ville være at belønne Hauskov for at producere flere svin, end han har lov til ifølge nuværende tilladelse, og det ønsker vi som naboer ikke kommer til at ske.

¹ *Notater fra møde vedr. Torben Hauskov(473827)*

Bilag 5

I forvejen er tilladelsen til industriel svineproduktion så tæt på bygrænsen givet på et grundlag, hvor paragrafferne er strakt til det yderste. Jfr. bilaget Anvendelse af 50%-reglen - husdyrtilladelse - Brydebolvej 9(1349667):²

Ansøgning om § 16b-tilladelse af husdyrbrug overholder ikke husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau. Undtagelsen for lugtbeskyttelsesniveauet, den såkaldte 50%-regel, kan dog finde anvendelse i den konkrete sag. (...) Afstandskravet for lugt til byzone er 553,5 meter. Den faktiske afstand til byzone er 286 meter. Forudsætningerne for at fravige afstandskravet er dog til stede: (...) den faktiske afstand til nærmeste beboelse er større end 50 % af afstandskravet (51,7 %).

For at opsummere: Afstandskravet til byzone er 553,5 m. I enkelte tilfælde kan kommunen gøre en undtagelse, og tillade en afstand på minimum 50 % af afstandskravet. I så fald skal der altså være minimum 276,75 m. til byzone. Der er 286 meter fra Brydebol til byzone. Det er dermed under 10 meter, som gør udslaget her. Havde byzonen været 9,25 m. tættere på Brydebol, havde det været utvetydigt ulovligt at have industriel svineproduktion på Brydebol, uden nogen mulighed for at påkalde sig undtagelsesparagraffer. Man holder sig lige præcis inden for 50 % reglen, men heller ikke mere.

At 50 %-paragraffen er strakt til det yderste, antydes ligeledes af bilag *Brydebolvej 9 - Status og opfølgning på mødet(1334185)*, af 19. november 2018, hvor Hauskovs rådgiver fra Svinerådgivningen skriver:

Vi er som bekendt udfordret af lugtgeneafstanden, og derfor aftalte vi at jeg skulle gå hjem og nærstudere tegningerne for at udtage krybbearealerne i samtlige staldafsnit. (...) Konklusionen er, at når krybbearealerne fjernes fra beregningen, når vi en lugtgeneafstand som giver mulighed for at anvende 50%

Man kan her undre sig over, at landmanden overhovedet har fået dispensation gennem 50%-reglen. Ifølge Miljøstyrelsens Husdyrvejledning har landmanden ikke krav på, at kommunen giver mulighed for at anvende 50%-undtagelsen. Flere forhold skal tages i betragtning. Fx er det "mest hensigtsmæssigt at staldanlæg osv. er placeret nord for omboende"³, for selv om den hyppigste vindretning i Danmark er en vestlig og sydvestlig vind (som blæser lugten fra Brydebol væk fra byen), så viser klimadata ifølge Miljøstyrelsen, "at når det er varmt og der dermed også er størst lugtemission, kommer vinden hyppigst fra sydøst."⁴ Dette taler imod en tilladelse, da tilladelsen er til ulempe og gene for de naboer, som bor øst og nord for Brydebol, og som i de varme sommermåneder generes af svinelugten, når vinden er i syd og sydøst.

Da kommunen i 2011 gav Hauskov sin tilladelse, valgte man endvidere at se bort fra Sundhedsstyrelsens påmindelser i forhold til industrielt landbrug i nærheden af byzone. Sundhedsstyrelsen skriver:

Omkringboende til landbrug kan blive udsat for organisk støv, mikroorganismer, lugt, insektplage og pesticider, der kan eksponere personer der opholder sig i nærheden af kilderne. Gylle kan potentielt spredes over større afstande via luftbårne partikler eller som dråber (aerosoler) og påvirke personer i større afstand fra kilden.

² Anvendelse af 50%-reglen - husdyrtilladelse - Brydebolvej 9(1349667).DOCX

³ <https://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Lugt.ashx>

⁴ <https://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Lugt.ashx>

Bilag 5

Det har således i mange år været kendt, at der findes potentielt sundhedsskadelige komponenter i dampe, støv og aerosoler fra svinefarme, der kan spredes via vinden til omgivelserne. Det er bl.a. dampformige stoffer som svovlbrinte, ammoniak, mercaptaner og methan, samt støv der alle kan relateres til forskellige former for **lungesygdomme, luftvejs- og slimhindeirritation**.

De akutte helbredseffekter hos mennesker, der opholder sig i nærheden af gylle, er **slimhindeirritation i øjne, næse, svælg og eventuelt bronkier**, og der kan opstå almensymptomer i form af **hovedpine, træthed, kvalme og koncentrationsbesvær**. (...) I støv og aerosoler er der desuden en række mikroorganismer, som kan relateres til bl.a. **mave-tarm tilfælde og antibiotikaresistens**.⁵

At være nabo til en svinefarm handler altså ikke bare om, at man udsættes for en træls lugt, når vinden en gang imellem er i det forkerte hjørne. Det er også potentielt sundhedsskadeligt, og det anmoder vi om, at kommunalbestyrelsen tager med i sine overvejelser denne gang.

Selv om lugt fra ejendommen er det primære fokuspunkt i denne sag, er gylleproblemet ikke uden relevans. Som det fremgår af de utallige klager over gylle på Brydebols marker siden 2011, oplever beboerne gener som frustration og afmagt, hovedpine, kvalme, at huset stinker indvendigt af gylle selvom man lukker vinduer og døre, at der er følgevirkninger i form af ekstrarengøring af genvex-filtre, gardiner, tøj mm.

Hvis der skal ske nogen ændring, er det ikke mere gylle, men mindre gylle, der skal til. Men hvis den ansøgte tilladelse om overgang til stipladsmodellen gives, kan vi som naboer frygte, at overproduktionen af svin – og dermed af gylle - lovliggøres. At overgang til stipladsmodellen giver mere gylle fra samme anlæg er i øvrigt i tråd med, hvad forskningen siger herom. På nationalt plan vil stipladsmodellen ifølge ⁶ forskningen betyde, at man på samme staldplads vil kunne producere flere, ikke færre svin:

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet og DCE- Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet i 2015 [har] estimeret stigningen i antallet af slagtesvin, ved skift til stipladsmodellen, til mellem 79.000 og 96.000 slagtesvin årligt⁶

Hauskovs egen organisation, SEGES, præsenterer endvidere overgangen til stipladsmodellen som en mulighed for "mere udbragt gylle per hektar".⁷ Sammenholdt med de lugtgener, vi allerede har fra selve staldanlægget i de varme sommermåneder, er vi langt ud over, hvad man kan forlange, vi som naboer skal kunne tåle.

På baggrund af ovenstående ønsker vi ikke, at Hauskov skal have tilladelse til at lovliggøre sin nuværende overproduktion ved overgang til stipladsmodellen – vi ønsker, at han skal bringe sin produktion i overensstemmelse med den tilladelse, han allerede har, uden at overskride produktionsloftet (dvs. uden at producere flere dyreenheder og dermed mere gylle, end han for indeværende har tilladelse til).

⁵ Sundhedsstyrelsen (2011): *Tænk sundhed ind i miljøet. Et prioriteringsværktøj og inspiration til kommuners forebyggende indsats* <https://www.sst.dk/~media/E1A083BEF90743F0BD6658547CDAF3FB.ashx>

⁶ <https://www.ft.dk/samling/20161/lovforslag/L114/spm/42/1715973.pdf>

⁷ Hansen, Bent Ib (2017) *NY HUSDYRLOV – GØR DET MIN HVERDAG NEMMERE?* 24. oktober 2017, Herning Kongrescenter, <http://docplayer.dk/69396309-Ny-husdyrlov-goer-det-min-hverdag-nemmere.html>

Bilag 5

Vi håber i øvrigt, at Hauskov vil indgå i en dialog omkring den afvikling af ejendommen, han stillede i udsigt, da han overtog den i 2011. Der er naturligvis ingen, der forventer, han lukker produktionen ned fra dag til anden, men det må være rimeligt at informere os om afviklingsplanens tidsramme, så vi som husejere også ved, hvad vi har at forholde os til, og kan planlægge derefter (i forhold til hussalg fx).

Vi håber også, at kommunen vil se sagen i et større perspektiv. Befolkningstallet i Lemvig Kommune er faldende, og det kan på sigt svække kommunens økonomiske og sociale bæredygtighed. Derfor har kommunen en målsætning om at tiltrække flere tilflyttere, hvilket vi bifalder. Men hvad skal der til for at tiltrække tilflyttere? Hvad kan få potentielle tilflyttere til at vælge et område fra? Hvad er med til at gøre et bosætningssted attraktivt for børnefamilier? Yngre mennesker har ofte en lavere tolerancetærskel over for staldlugt og gyllegener end den ældre generation. Derfor kan vi være bekymrede for, hvad Brydebols svineproduktion så tæt på byen kan betyde for vores boligområdes attraktivitet.

Underskrivere:

Høringsberettigede naboer til Brydebolvej 9:

NAVN	ADRESSE	UNDERSKRIFT
KENNY DAHL	SOLLYSTVEJ 12 LEMVIG	Kenny Dahl
Jane Knudsen	Sollystvej 12 Lemvig	Jane Knudsen
Anette K. Pedersen	Sollystvej 1 Lemvig	Anette K. Pedersen
Monica Strøm Kristensen	Sollystvej 9, Lemvig	Monica Strøm Kristensen
Karen Hedegaard	Sollystvej 16, Lemvig	Karen Hedegaard
Helene Andersen	Sollystvej 16 Lemvig	Helene Andersen
Anette Smedegaard	Sollystvej 10, Lemvig	Anette Smedegaard
Arne Smedegaard	Sollystvej 10, Lemvig	Arne Smedegaard
Jørgen Larsen	Sollystvej 14 Lemvig	Jørgen Larsen
EGON LARSEN	SOLLYSTVEJ 14	Egon Larsen
LEMVIG SPORANATUM	SOLLYSTVEJ 14	Egon Larsen
Ove & Elise M. Frandsen	Sollystvej 2	Elise Marie Frandsen
Joan Guldberg	Sollystvej 4	Joan Guldberg
Anders Lomborg	Sollystvej 7	Anders Lomborg
Sarah Lomborg	Nybrøvej 7, Lemvig	Sarah Lomborg
Tina Lomborg	Sollystvej 7, Lemvig	Tina Lomborg
Kirsten Tegersen	Sollystvej 18, Lemvig	Kirsten Tegersen
Dorthe Tegersen	Sollystvej 18, Lemvig	Dorthe Tegersen
Guðmund Þó Jensen	Solbakkevej 1 Lemvig	Guðmund Þó Jensen
Liv Jensen	Solbakkevej 1 Lemvig	Liv Jensen
Jørgen Guldberg	SOLLYSTVEJ 4 LEMVIG	Jørgen Guldberg
TINA MORTENSEN	NISSUMVEJ 50	Tina Mortensen

Bilag 5

Vi håber i øvrigt, at Hauskov vil indgå i en dialog omkring den afvikling af ejendommen, han stillede i udsigt, da han overtog den i 2011. Der er naturligvis ingen, der forventer, han lukker produktionen ned fra dag til anden, men det må være rimeligt at informere os om afviklingsplanens tidsramme, så vi som husejere også ved, hvad vi har at forholde os til, og kan planlægge derefter (i forhold til hussalg fx).

Vi håber også, at kommunen vil se sagen i et større perspektiv. Befolkningstallet i Lemvig Kommune er faldende, og det kan på sigt svække kommunens økonomiske og sociale bæredygtighed. Derfor har kommunen en målsætning om at tiltrække flere tilflyttere, hvilket vi bifalder. Men hvad skal der til for at tiltrække tilflyttere? Hvad kan få potentielle tilflyttere til at vælge et område fra? Hvad er med til at gøre et bosætningssted attraktivt for børnefamilier? Yngre mennesker har ofte en lavere tolerancetærskel over for staldlugt og gyllegener end den ældre generation. Derfor kan vi være bekymrede for, hvad Brydebols svineproduktion så tæt på byen kan betyde for vores boligområdes attraktivitet.

Underskrivere:

Høringsberettigede naboer til Brydebolvej 9:

NAVN	ADRESSE	UNDERSKRIFT
Pernille Bach	Frejasvej 134	Pernille Bach
Kim Wendelbo	Nissumvej 3	Kim Wendelbo
Maja Flarup	NISSUMVEJ 48B	Maja Flarup
ITA H. BERGMANN	NISSUMVEJ 48A	ITA H. BERGMANN
Michael Bergmann	NISSUMVEJ 48A	Michael Bergmann
Linda Hansen	Frejasvej 6	Linda Hansen
Linda Rosen Tolstrup	Frejasvej 14	Linda Rosen Tolstrup
Bent Jensen	Frejasvej 18	Bent Jensen
Søren Børn	Frønsvej 5	Søren Børn
Oluf Erikson	Frejasvej 36	Oluf Erikson
Markus Steen	Frejasvej 40	Markus Steen
Hanne Poley	Frejasvej 56	Hanne Poley
Lisbeth Ager	Frejasvej 52	Lisbeth Ager
Jesper Damhus	Frejasvej 50	Jesper Damhus
Anders Berg	Frejasvej 114	Anders Berg
LINE HEINE	FREJASVEJ 712	LINE HEINE
Bent Brøgger	Frejasvej 104	Bent Brøgger
Oluf Wendelbo	Frejasvej 102	Oluf Wendelbo
Bent J.	Frejasvej 96	Bent J.
Conni Steen	Frejasvej 84	Conni Steen
Jens Steen Nielsen	Frejasvej 106	Jens Steen Nielsen
CLAUS N. MORTENSEN	Nissumvej 50	CLAUS N. MORTENSEN

Bilag 6

Til Rune Arnbjørn, Fabjergvej 58.

Tak for dit høringssvar ved nabohøring af forslag til husdyrtilladelse for Brydebølvej 9.

Denne mail sendes også til afdelingsleder for Natur og Miljø, Thomas Damgaard, ansøger og ansøgers rådgiver.

Du er velkommen til at kontakte mig på mail og på telefon 96 63 11 12 hvis du ønsker en uddybende drøftelse af sagen.

Dit høringssvar giver anledning til følgende bemærkninger fra Natur og Miljø:

Gener fra husdyrbruget

Afstanden fra beboelsen på Fabjergvej 58 til centrum af staldanlægget på Brydebølvej 9 er omkring 590 meter.

Afstandskravet for enkelt beboelse mht. lugt er 175 meter. Lugtkravet til Fabjergvej 58 er derfor overholdt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet (tidligere Miljøklagenævnet og Natur- og Miljøklagenævnet) har udtalt om forholdet mellem beboere i det åbne land og husdyrbrug:

Ved regulering af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Nævnets praksis i sager om nabogener fra husdyrbrug viser, at der lægges en afgørende vægt på, om lugtgeneafstande overholdes.

Klage om lugt og fluer, mv.

Din klage om lugt- og fluegener beskriver oplevelser af gener under givne vind- og vejrforhold.

For at vi kan realitetsbehandle en klage, skal klagen opfylde følgende:

- klagen skal være specifik: Hvor og hvad er problemet.
- Klagen skal være rettidig: Klager over gener eller forurening skal indgives så hurtigt som muligt, så en tilsynsførende ved selvsyn kan vurdere forholdet.

Uden for kommunens kontortid anbefales det at rette skriftlig henvendelse via mail, teknik@lemvig.dk.

Inden for kontortiden kontaktes Natur og Miljø på telefon 96 63 1200.

Din klage vurderes at mangle rettidighed, da den omtaler forudgående, men ikke aktuelle oplevelser af lugt- og fluegener.

Du opfordres til at kontakte Natur og Miljø hurtigst muligt, når du næste gang oplever væsentlige gener.

Klage om manglende klagebehandling

Natur og Miljø har ingen registreringer af konkrete klager om lugt, fluer eller lignende fremsagt af Fabjergvej 58, hverken rettet mod Brydebølvej 9 eller andre husdyrbrug.

Du kan klage over kommunens forvaltning til Ankestyrelsen. Kontaktoplysninger og klagevejledning findes på Ankestyrelsens hjemmeside: www.ast.dk.

Bemærkninger om øvrige miljøforhold (grøftning, anvendelse af sprøjtemidler og gylleudbringning)

For at kunne behandle de nævnte forhold om grønning, anvendelse af sprøjtemidler og gylleudbringning, som forårsager forurening af vandløb, har vi behov for en mere konkret beskrivelse af præcist hvor forholdet er (hvor er der gravet en grønning, sprøjtet, mv.), og hvornår hændelsen er sket.

Herefter kan vi tage stilling til, om der er grundlag for en realitetsbehandling.

Med venlig hilsen

Simon Bach Nielsen

Miljøingeniør

Natur og Miljø

Bilag 6

Hej Tina.

Tak for dit høringssvar til sagen om forslag til husdyrtilladelse på Brydebolvej 9.

Høringssvaret er forelagt ansøger, som har mulighed for at kommentere alle indkomne høringssvar.

Herefter fremstilles sagen med alle indkomne høringssvar for Teknik- og Miljøudvalget, som træffer afgørelse i sagen.

Afgørelsen annonceres i lokalavisen og på kommunens hjemmeside.

Det forventes nu, at sagen afgøres på udvalgmøde i juni.

Kommunens afgørelse vil efterfølgende kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagevejledningen vil fremgå af den endelige afgørelse.

Denne mail sendes også til min afdelingsleder og direktøren for Teknik og Miljø, samt ansøger og ansøgers rådgiver.

Du er selvfølgelig velkommen til at kontakte mig, hvis du har behov for at få uddybet nedenstående.

Natur og Miljø har følgende bemærkninger til høringssvaret og til sagen:

Planer om afvikling

Torben Hauskov har på intet tidspunkt fremsat konkrete planer for afvikling af Brydebol over for Lemvig Kommune.

Der refereres til et referat fra et internt møde mellem kommunen og den på daværende tidspunkt nye ejer af Brydebol (Torben havde overtaget ejendommen cirka to uger før mødet blev afholdt). Den refererede sætning "det er planen at ejendommen skal afvikles på sigt", fortsætter med følgende ordlyd: ", men at eksisterende bygninger er for gode til at lade stå tomme nu. I den ændrede drift forventer I at der kommer færre lugtgener, og Torben er opmærksom på at inddrage naboer tidligt i processen."

Natur og Miljø kan ikke udlede af mødereferatet, at Torben Hauskov har forpligtet sig til en snarlig afvikling.

Der har været tale om et internt og uforpligtende møde.

Senere samme år (2011) anmeldes et skift i dyretype fra so- smågrise og slagtesvineproduktion til ren smågriseproduktion. Det anmeldte viste en forventet lugtreduktion på cirka 15 % fra staldanlægget. Denne anmeldesag kort efter mødet i 2011 anskueliggjorde for Natur og Miljø ønsket om en længerevarende smågriseproduktion på Brydebol.

Natur og Miljø kan ikke tiltræde den opfattelse, at der skal ske en afvikling af husdyrproduktionen på Brydebol inden for en nærmere defineret tidshorizont.

Overproduktion

I det konkrete tilfælde vurderes den konstaterede overproduktion ikke at have et omfang, som berører omkringboende i form af forøgede lugtgener.

Forholdet om overproduktion kan lovliggøres ved en § 16b-tilladelse eller ved at reducere årsproduktionen.

Lugtgenerne er identiske ved disse to løsninger.

Antallet af producerede smågrise på ejendommen har ingen betydning for omfanget af lugtgener, og forholdet om overproduktion i sig selv berører efter Natur og Miljø's vurdering ikke omkringboende.

Det er et grundlæggende forvaltningsretsligt krav, at myndigheden altid skal undersøge om et ulovligt forhold kan lovliggøres gennem en retlig afgørelse, førend der skrives til fysisk lovliggørelse. At der er søgt § 16b-tilladelse i det konkrete tilfælde er derfor udtryk for en almindelig administrativ praksis.

Kommunens fokus på ejendommen og dialog med ansøger

Natur og Miljø har siden 2014 haft et særligt fokus netop på Brydebolvej 9, da gården har en – i forhold til lugtbidrag – uheldig placering. Dette har særligt vist sig i forbindelse med gylleudbringning, hvor tørt og varmt vejr kombineret med østenvind i 2014 og 2016 har medført væsentlige lugtgener i Nørlem.

Vi har siden 2014 haft en løbende og konstruktiv dialog med Torben Hauskov med fokus på at minimere generne for beboerne i Nørlem.

Bilag 6

Torben Hauskov har således oprettet en sms-service, man kan tilmelde sig og få besked inden der udbringes gylle, og hvert forår inden gylleudbringning kontakter Torben eller hans driftsleder Natur og Miljø og det drøftes, om vejrudsigten er gunstig. Det har betydet, at Torben Hauskov flere gange har udsat gyllekørsel i forhold til hvornår det har været dyrkningsmæssigt optimalt af hensyn til at undgå lugtgener.

Anvendelse af 50%-reglen

Natur og Miljø har konstateret, at 50 %-reglen kan finde anvendelse i den konkrete sag.

Sagen indstilles herefter til Teknik- og Miljøudvalget, som træffer endelig afgørelse.

Sundhed og smittefare

Afgørelser efter Husdyrbruglovens § 16b inddrager ikke vurderinger af risiko for smitte eller sundhedsfare og disse forhold kan ikke indgå i vurdering af sagen.

Sundhedsmæssige forhold reguleres af andre myndigheder, såsom Embedslægen, Fødevarestyrelsen og Arbejdstilsynet.

Natur og Miljø anerkender, at der periodevis opleves gener fra husdyrbruget på Brydebol hos de omkringboende.

Samtidig konstaterer Natur og Miljø, at høringssvaret ikke indeholder ny faktisk eller faglig viden, som giver anledning til at revidere de faglige vurderinger, som er indeholdt i høringsudkastet.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller sagen til behandling hos Teknik- og Miljøudvalget. Den endelige indstilling vil fremgå af dagsorden på kommunens hjemmeside <https://www.lemvig.dk/Dagsordner-og-referater/Teknik--og-Miljoedvalget.aspx>.

Med venlig hilsen

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør
Natur og Miljø

nabohør

Kommunalbestyrelsen

Mødedato: 26. juni 2019 19:00

Anvendelse af "50%-reglen" - miljøtilladelse af husdyrbrug på Brydebolvej 9

Sagsnummer: 09.17.21P19-40-19

Resumé

Ansøgning om § 16b-tilladelse af husdyrbrug overholder ikke husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau. Undtagelsen for lugtbeskyttelsesniveauet, den såkaldte 50%-regel, kan dog finde anvendelse i den konkrete sag.

Sagsfremstilling

Husdyrbruget på Brydebolvej 9, 7620 Lemvig søger miljøtilladelse til fortsat smågriseproduktion.

Der sker ikke bygningsmæssige ændringer eller udvidelser på staldanlægget. Ejer ønsker at overgå til den nye husdyrregulering, hvor produktionstilladelsen er fastsat ud fra staldanlæggets produktionsareal og ikke som hidtil ud fra et maksimalt antal producerede dyr.

Afstandskravet for lugt til byzone er 553,5 meter. Den faktiske afstand til byzone er 286 meter. Forudsætningerne for at fravige afstandskravet er dog til stede: Afstandskravet er uændret fra nudriften til den ansøgte drift og den faktiske afstand til nærmeste beboelse er større end 50% af afstandskravet (51,7%).

Lugtbeskyttelsesniveauet overskrides ved 90 beboelser i byzone og 5 virksomheder i byzone. Se vedlagt kortbilag.

Udkast til afgørelse har været i nabohøring ved naboer inden for lugtkonsekvensradius (787 meter). 658 borgere har modtaget høringsbrev.

Der er afgivet hørings svar fra cirka 130 borgere, fordelt på 76 adresser. heraf er 50 hørings svar fra adresser, hvor lugtbeskyttelsesniveauet er overskredet. Adressater for hørings svar er markeret på vedlagt kortbilag.

Et af de afgivne hørings svar indeholder en underskiftsindsamling med 64 underskrivere. Disse underskrifter er antageligt fra beboere i lokalområdet uden at de enkelte underskrivere dog med sikkerhed kan identificeres.

Hørings svar er gengivet i deres fulde ordlyd i bilagsoversigt til dagsordenspunktet. Hørings svar nr. 78 er dog vedlagt som særskilt bilag.

Alle hørings svar forholder sig kritisk til det søgte projekt.

Natur og Miljø bemærker generelt til hørings svar, at det søgte projekt ikke indebærer en forøgelse af lugt, jævnfør beregningsgrundlaget i den nye husdyrregulering. Det er arealet, hvor der er opstaldet dyr, som anvendes i lugtberegningerne og ikke antallet af producerede dyr. En evt. forøget årsproduktion medfører altså ikke forøgede lugtgeneafstande.

Natur og Miljø har givet uddybende svar til hørings svar nr. 46 og 78. Disse to svar er vedlagt som særskilte bilag.

Natur og Miljø konstaterer sammenfattende, at de afgivne hørings svar ikke indeholder ny faglig viden. Problematikken omkring lugt anerkendes i Natur og Miljø's udkast til afgørelse, s. 22:

Side 92 af 94

Sagsnummer: 150896

Brevnr: 1347500

Bilag 7

Natur og Miljø vurderer, at et stort antal beboere i et almindeligt parcelhuskvarter udsættes for overskridelse af lugtgeneafstanden, og at det derfor kan være problematisk at fravige lugtbeskyttelsesniveauet.

Natur og Miljø vurderer i udkast til afgørelse, s. 23:

Med særlig vægt på, at Lemvig Kommune ikke tidligere har konstateret væsentlige lugtgener fra selve staldanlægget, at ansøger har redegjort for og anvender mulige lugtreducerende tiltag og at en tilladelse ikke medfører et forøget lugtbidrag, vurderer Natur og Miljø, at det er i overensstemmelse med administrationspraksis i dagsordenspunkt nr. 10 af 11. juni 2018; Lugtvurdering i husdyrsager - brug af 50%-reglen, at lugtbeskyttelsesniveauet fraviges, og at der meddeles tilladelse til det søgte projekt.

Under sagens behandling er Natur og Miljø blevet opmærksom på, at det er muligt at optimere på staldanlæggets ventilationsanlæg. Ved at montere såkaldte "miljøkryds" i ventilationsafkast, ensrettes luftstrømmen så den lodrette lufthastighed forøges og ventilationsluften opblandes bedre (en forbedret "skorstenseffekt"). Omkostningerne ved at montere miljøkryds i nye ventilationsafkast er i en Miljø- og Fødevareklagenævnsafgørelse fra 2017 estimeret til 600 kr. pr. ventilationsafkast. Der er 27 ventilationsafkast på staldanlægget. Eftermontering i eksisterende afkast vil formodentligt være mere omkostningsfuldt. Natur og Miljø vurderer dog ikke, at der er tale om en væsentlig omkostning.

Lovgrundlag

Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven)

Økonomi

Ingen konsekvenser.

Andre konsekvenser

Ingen.

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Teknik- og Miljøudvalget:

- At der meddeles tilladelse til det søgte projekt
- At der tilføjes supplerende vilkår i tilladelsen om, at der i løbet af to år skal monteres miljøkryds i alle ventilationsafkast på husdyrbruget

Teknik- og Miljøudvalget, 3. juni 2019, pkt. 4:

Et flertal af udvalget bestående af Bent Graversen, Chris Olesen, Steffen Damsgaard, Søren V. Jensen og Troels Skovmose stemte for indstillingen. Imod stemte Arne Noe og Ole Byskov.

Arne Noe ønsker afgørelsen løftet op i kommunalbestyrelsen, da han vurderer, at afgørelsen ikke tager afsæt i:

- Administrationspraksis af 11. juni 2018, Pkt. 1: Antallet af beboede ejendomme inden for områder, hvor lugtbeskyttelsesniveauet ikke er overholdt. (Jo flere borgere, som udsættes for overskridelse af beskyttelsesniveauet, jo mere problematisk er det at bruge reglen).
- Kommunalbestyrelsens vision om "Forpligtende fællesskaber".

Tidligere Politisk Behandling

Bilag 7

Sagen behandlet på udvalgsmøde den 25. marts 2019 med følgende beslutning:

Et flertal af udvalget bestående af Bent Graversen, Chris Olesen, Søren V. Jensen og Troels Skovmose besluttede at sende ansøgningen i nabohøring. Sagen genbehandles i udvalget, når nabohøringsperioden er udløbet. Imod stemte Ole Byskov og Arne Noe med baggrund i at lugtgeneafstanden ikke kan overholdes for 95 ejendomme og der ønskes ikke, at der meddeles tilladelse efter 50% reglen, da det vil levetidsforlænge produktionsanlægget samt give mulighed for et større produktionsomfang. Steffen Damsgaard deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning

For indstillingen stemte 14 medlemmer, imod stemte 6 medlemmer (Kenneth Bro, Karsten Kragelund, Ole Byskov, Lone P. Sørensen, Arne Noe og Susanne Buch), ingen medlemmer stemte hverken for eller imod.

Erik Flyvholm deltog ikke i sagens behandling.

nabohøringsudkast